

XXIV

Assemblea general

del PSM

LA PROPOSTA DE L'ESQUERRA MENORQUINA

Es Migjorn Gran, 10 de novembre de 2001

LA PROPOSTA DE L'ESQUERRA MENORQUINA

Ponència política i estratègica de PSM - Entesa Nacionalista de Menorca

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ..... 3

El nacionalisme menorquí serà d'esquerres o no serà

1. EL PSM. L'ESQUERRA NACIONALISTA DE MENORCA..... 4

1.1 Vint-i-cinc anys després del MSM – MFM..... 4

- Recuperar la il·lusió
- Govern a l'oposició
- Recuperar el CIM
- Un projecte municipalista

1.2 El PSM, un projecte democràtic..... 6

- Democràcia i justícia social
- Per un projecte lligat a la societat menorquina
- Els partits polítics com a instruments de la democràcia
- Drets i llibertats per a tothom

1.3 El PSM, un projecte nacionalista..... 9

- El nacionalisme del PSM
- Nacionalisme i política social
- Els "nous menorquins"
- Educació i nacionalisme cultural
- Les Illes Balears dins el projecte del PSM
- Nacionalisme econòmic. Els greuges amb l'Estat
- Insularitat i transport
- El règim especial per a Balears
- Els Països Catalans
- Un Estat plurinacional
- El projecte europeu del PSM

1.4 El PSM, un projecte d'esquerres..... 18

<ul style="list-style-type: none"> ○ Els referents ideològics ○ L'economia de les Illes Balears ○ Les nostres propostes de Govern en la gestió econòmica ○ Les del Consell Insular ○ Política social del PSM ○ Les prioritats del PSM ○ Igualtat entre els homes i les dones 	
<i>1.5 El PSM, un projecte ecologista.....</i>	<i>24</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Visió global, acció local ○ No hi ha país sense territori ○ 25 anys per la conservació de Menorca ○ Les polítiques territorials de Govern i del Consell de Menorca 	
2. L'ESTRATÈGIA DEL PSM	26
<i>2.1. El futur del PSM.....</i>	<i>26</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Un projecte sòlid ○ El nostre projecte per a Menorca ○ Exercir la iniciativa política ○ La presència social del PSM ○ Consolidar l'estructura interna 	
<i>2.2. Les Illes Balear.....</i>	<i>29</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ Un projecte per a totes les Illes Balears ○ Exercir la iniciativa política ○ El treball al Parlament ○ El PSM al Govern de les illes Balears. ○ La Federació PSM - Entesa Nacionalista 	
<i>2.3. El Països Catalans. ERC, BNV.....</i>	<i>32</i>
<i>2.4. El PSM per un Estat plurinacional.....</i>	<i>33</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ La col·laboració entre els altres partits nacionalistes de l'Estat espanyol. ○ Accedir a les institucions estatals 	
<i>2.5. El PSM a Europa.....</i>	<i>34</i>
<ul style="list-style-type: none"> ○ El PDPE - ALE ○ Reorientar la política europea del PSM 	

2..6. *Pensar globalment, actuar a Menorca*..... 35

- Pensament global
- Solidaritat i cooperació amb el Tercer Món

LA PROPOSTA DE L'ESQUERRA MENORQUINA

**Ponència política i estratègica de PSM - Entesa Nacionalista de Menorca
Assemblea general del PSM 2001**

En la nostra forma de vida, en el nostre govern, en totes les decisions que prenem sempre pensem en la setena generació futura. El nostre treball consisteix a procurar que els qui vinguin després, les generacions que encara no han nascut, no trobin un món pitjor que el nostre (i esperem que sigui millor). En caminar sobre la mare Terra, hi posem sempre els peus amb cura perquè sabem que les cares de les generacions futures ens miren des de baix. No les oblidem mai.

Paraules tradicionals del poble onondaga (nació iroquesa)

INTRODUCCIÓ

El nacionalisme menorquí serà d'esquerres o no serà

A Menorca el nacionalisme serà d'esquerres o no serà. Ser d'esquerres o de dretes esdevé qualque cosa més que l'expressió audiovisual de mots simples: el fruit inequívoc d'una trajectòria de comportaments, diàriament presos en l'àmbit individual o col·lectiu. Donar prioritats d'atenció als estaments més dèbils de les nostres societats, posar-se dins la pell d'altri, de qui ho passa més malament, per sobre de qui té totes les de guanyar per anar-se enriquant a les totes.

Ser d'esquerres orienta clarament a col·locar els interessos generals davant els particulars. Ser d'esquerres significa mirar el món amb altres ulls, els de més baix nivell de benestar, i pensar en les generacions que han de venir perquè puguin gaudir d'una Menorca com la que nosaltres coneixem. El nacionalisme d'esquerres ha de tenir ben presents els fets de lluita en la història dels nostres pobles per transformar el nostre país en un poble lliure i sobirà.

Els principals valors de la tradició humanista d'esquerres són la llibertat i la solidaritat. En el significat i la relació d'aquests dos conceptes rau la diferència més important enfront del pensament conservador. Mentre que per la dreta "la llibertat d'una persona s'acaba on comença la de l'altra", per l'humanista "hom només pot ser lliure si la resta d'éssers humans són també lliures". Per als primers la solidaritat és un "t'acompanyo en el sentiment"; per als segons, "el teu problema és també el meu problema". La de l'esquerra és una llibertat solidària i una solidaritat alliberadora; per a la dreta, en canvi, la llibertat és individualisme i és mercat. La solidaritat, un remei per fer callar els clams de la justícia.

1. EL PSM. L'ESQUERRA NACIONALISTA DE MENORCA

1.1 Vint-i-cinc anys després del MSM – MFM

1.1.1. Renovar la il·lusió

1.1.1.1. Vint-i-cinc anys després d'aquell 17 de setembre de 1977 en què el Moviment Federalista de Menorca i el Moviment Socialista de Menorca es fusionaren per donar pas al Partit Socialista de Menorca (PSM), seguim treballant per Menorca, renovant permanentment aquella il·lusió que va generar la fundació del PSM. Per una Menorca més equilibrada econòmicament, amb un territori protegit de les ànsies especulatives, solidària amb els més desvalguts.

1.1.1.2. Vint-i-cinc anys després, oferim als ciutadans de Menorca i de les Illes unes propostes d'esquerres i nacionalista per millorar la qualitat de vida, i per salvaguardar la qualitat de la vida de les generacions futures.

El PSM naixia com un partit demòcrata, autòcton; adreçat als menorquins i les menorquines per construir una societat democràtica, compromesa en la defensa dels drets i les llibertats de les persones i dels pobles; entorn d'un programa que representa una alternativa de transició al socialisme i la consecució d'una societat més justa.

1.1.2. Govern i l'oposició

1.1.2.1. Durant aquests vint-i-cinc anys el nostre treball polític s'ha realitzat tant al govern com a l'oposició; a l'oposició de la dreta i moltes vegades del PSOE, amb qui també hem compartit govern en diferents ajuntaments i al CIM. Però al Govern de les Illes Balears per primera vegada hem passat de l'oposició al Govern. Per tant, els reptes que tenim com a partit són molt més importants, ja que l'execució o no dels nostres acords i dels nostres compromisos electorals dependrà de nosaltres mateixos.

1.1.2.2. És a les nostres mans executar les nostres propostes econòmiques per als diferents sectors productius de les Illes (indústria, agricultura, comerç), ja que són les àrees que ens toca gestionar tant al Govern com al Consell. Les nostres propostes per millorar el sistema educatiu de les Illes, per millorar les infraestructures educatives de Menorca és a les nostres mans, i els electors ens exigiran respostes i solucions que hem de saber donar. Així com també ens exigiran coherència del govern amb els nostres plantejaments a l'oposició; i no només de les àrees que gestioni el PSM sinó també de totes les àrees, inclusivament les que gestionen el PSOE i IU.

1.1.3. Recuperar el CIM

1.1.3.1. Durant els dos primers anys de govern del Pacte de Progrés al Consell Insular de Menorca es pateix la situació que es va trobar en aquesta institució i els esdeveniments que van marcar la gestió els últims anys de mandat del PP.

1.1.3.2. Durant l'última legislatura el Govern del CIM havia viscut crisis importants en el seu si; crisis marcades pels interessos urbanístics i per la voluntat de seguir urbanitzant paratges, fins aleshores, protegits. O per ficar un hotel de nova planta a cada lloc. Cal recordar la destitució d'Avel·lí Casanoves com a Conseller d'Ordenació Territorial i el paperot amb els criteris per la elaboració del Pla Territorial Parcial per a l'illa de Menorca. Tot açò afegit a la manca de gestió dels temes més importants que havien promès als ciutadans durant les últimes campanyes electorals, on projectes promesos en tres campanyes electorals del Partit Popular s'ensorraven.

1.1.3.3. Per altra part, al Consell Insular de Menorca, després de la dimissió de Joan Huguet, per ocupar la presidència del Parlament de les Illes Balears hi va haver una sèrie de dubtes sobre qui l'havia de substituir. Es va obligar a ser president del Consell Insular a qui aleshores era conseller de Comerç, tot i que era el número vuit de la llista electoral del PP. El Consell va passar per una època grisa quant a gestió; amb una manca de lideratge a les institucions menorquines; amb una manca de projectes per engrescar els ciutadans, perquè fossin d'abast insular; i amb una equip molt dividit i descoordinat, incapaç de fer avançar cap projecte, per senzill que fos.

1.1.3.4. Un dels pocs intents per aconseguir el consens de totes les forces polítiques de l'illa i dels representants municipals va ser per elaborar els criteris per a la redacció del Pla territorial de l'illa de Menorca. I es va aconseguir: tots els batlles hi estaven d'acord i tots els partits polítics, també. Però el grup parlamentari del PP anava presentant al Parlament de les Illes un grapat d'esmenes que modificaven, de manera molt substancial, aquests criteris, i arrossegaren pel fang el consens aconseguit pel president del CIM, amb els batlles i els portaveus dels grups al Consell. A més, el desacreditaven, no només davant el batlles o les forces polítiques menorquines sinó també davant tota la societat menorquina. A partir d'aquest moment, el Consell de Menorca patia una manca de credibilitat molt important a l'hora de dur a terme qualsevol iniciativa amb els municipis.

1.1.3.5. Aquests fets eren posats de manifest pel PSM i pels altres grups de l'oposició, juntament amb les alternatives que presentaven, per normalitzar aquestes situacions. Propostes pensades per defensar l'interès general de tots els ciutadans, per millorar veritablement les infraestructures i denunciar les situacions de favoritisme que determinats grups trobaven en l'administració popular ajudaren a aconseguir els resultats que van tenir els partits progressistes de les Illes.

1.1.3.6. Les alternatives per a l'elaboració del Pla Territorial Parcial per a Menorca, per aconseguir l'ús públic del Camí de Cavalls, per trencar els enfrontaments del sector ramader amb el CIM, per aconseguir una veritable descentralització administrativa i més competències per als consells -i perquè aquestes estiguin més ben dotades- van fer possible que el ciutadà optés per canviar els governs conservadors per governs progressistes.

1.1.3.7. L'objectiu que el CIM recuperi el lideratge institucional a Menorca era una qüestió cabdal per al redreçament de la institució. Marcar les iniciatives comunes i coordinar els ajuntaments era el primer treball que s'havia de fer, molt per damunt de la gestió dels serveis que el Consell està obligat a donar als ciutadans.

No és menys cert que el fet que tots els ajuntaments estiguin governats per acords o partits del Pacte de Progrés al CIM i al Govern autonòmic facilita la qüestió.

1.1.4. Un projecte municipalista

1.1.4.1 El nivell administratiu que més s'acosta als ciutadans són els ajuntaments i, precisament per això, el seu enfortiment esdevé una prioritat del PSM – EN; no és casual que, aquest, sigui l'àmbit on els nacionalistes tenim més experiència política. Durant anys s'ha fet un esforç d'implantació del partit arreu de l'illa, en el marc d'una estratègia municipalista, que avui és el capital polític més important del PSM. De fet, l'Ajuntament és la institució més adient per començar a aplicar les nostres propostes de política cultural, educativa, social, i de política de base i participació populars.

1.1.4.2. És des dels ajuntaments des d'on s'han pogut articular propostes culturals, socials, ambientals i des d'on els homes i dones del PSM – EN han esdevingut un mirall de gent compromesa i honesta que ha dignificat l'activitat política i que ha generat l'arrelament de les institucions als pobles i l'il·lusió en el fet que hi ha altres maneres de “fer política”. La dotzena de militants que són regidors són la millor garantia de la nostra proposta política.

1.1.4.2 Malauradament aquest nivell administratiu ha estat el gran oblidat de tots els processos de transformació política que s'han donat recentment en el nostre país. Per això reivindiquem un enfortiment dels ajuntaments. Pensem que s'han de dotar els ajuntaments amb més competències i, sobretot, amb suficients recursos econòmics.

1.2 El PSM, un projecte democràtic

1.2.1. Democràcia i justícia social

1.2.1.1. Les societats contemporànies occidentals de base democràtica constitueixen un dels principals guanys de la nostra civilització, mentre que garanteixen l'accés del ciutadà al control del poder polític. La democràcia, tot i esdevenir un sistema objectivament millorable, hores d'ara s'ha demostrat com a l'única via que possibilita el pluralisme ideològic, les llibertats individuals i col·lectives, la subjecció dels governants a la fiscalització de la seva acció per part dels ciutadans, i com a possibilitat que qualsevol ciutadà o formació política pugui accedir a les institucions d'acord amb la voluntat manifestada pel poble a través d'eleccions. Però, per al PSM, la democràcia, més que un instrument d'accés al poder, és una concepció global de tot un sistema polític, que afecta directament la manera d'entendre l'organització de la societat en conjunt, en cada un dels seus estaments. Per tot això, és fonamental la participació, perquè el ciutadà assumeixi el paper protagonista que fa que la democràcia pugui assolir el seu vertader sentit. Això suposa la necessitat de cohesionar el conjunt de la societat en els valors fonamentals que implica la democràcia, i que són l'acceptació de la pluralitat d'opcions polítiques, la tolerància, el diàleg i la defensa dels drets humans; tot això a partir de l'assumpció de la voluntat de les majories i el respecte per les minories.

1.2.1.2. Però, a més, la democràcia exigeix un marc de pau, llibertat i benestar social consolidats que fan que els ciutadans puguin assolir la seva condició com a tal en situacions

òptimes de maduresa política. La democràcia i la justícia social són dos termes que han d'anar lligats per garantir l'existència de les llibertats polítiques. La història ens ha posat de manifest situacions prou evidents en les quals la desestabilització social i econòmica ha comportat la caiguda del règim de llibertats i la seva substitució per opcions totalitàries. Són precisament les societats que gaudeixen d'un benestar social generalitzat les que alhora disposen d'un ampli marc de llibertats i d'una democràcia més arrelada. En aquest sentit, l'Estat social i de dret esdevé l'única fórmula viable, i l'àmbit de referència al qual és vincula el PSM-EN.

1.2.2. Per un projecte lligat a la societat menorquina.

1.2.2.1. Una societat democràtica requereix una societat civil forta, organitzada al voltant dels interessos plurals que la pròpia societat genera. Els ciutadans i els col·lectius socials que la integren han de ser els protagonistes de la vida pública del país. De cap de les maneres un sistema que es fonamentés en una organització institucional prepotent i una societat desestructurada tindria garanties per mantenir la higiene democràtica que requereix el règim de llibertats que defensem des del PSM-EN. Si un Estat -entès com el conjunt d'institucions que l'integren des dels municipis al poder central-, per molt democràtica que hagi estat l'elecció dels seus representants, no s'avé amb el protagonisme d'una societat civil forta, és dèbil des del punt de vista de la riquesa social que demanda una societat democràtica plenament consolidada en tots els nivells.

1.2.2.2. La societat civil és fonamental per estructurar una nació. Tots els països del nostre entorn han desenvolupat un sistema associatiu que cada cop juga un paper més important en la seva vida pública i els cohesiona. Contràriament al que molts han manifestat, el teixit associatiu existent al nostre país ha jugat -i juga- un paper molt remarcable en la vida quotidiana illenca, que, de cap de les maneres, no ha de passar desapercebut pel PSM-EN. El fet de no disposar durant molts d'anys d'institucions nacionals d'autogovern, o les limitacions d'aquestes, han fet que fins i tot en alguns casos hagi estat aquest teixit associatiu qui ha hagut de suplir precisament aquesta mancança.

1.2.2.3. Com a nacionalistes d'esquerres, ens cal remarcar l'aportació que moltes d'aquestes entitats han fet a aspectes tan significatius com el redreçament nacional i cultural del país, la defensa de la justícia social i la solidaritat, i la protecció del medi ambient, entre d'altres. En aquest sentit, hem d'entendre que existeix una complicitat d'interessos -entre els quals es representa el PSM-EN- que ens han de portar a consolidar uns lligams de col·laboració més estrets amb aquestes entitats. No podem oblidar, tampoc, totes les altres associacions que han contribuït a la diversificació econòmica del país a partir de la defensa dels petits i mitjans empresaris industrials i comercials, els sectors de la pagesia o els sindicats de treballadors. Tots ells representen l'univers d'una societat organitzada que és conscient dels seus interessos, els quals, en molts de casos, han de poder trobar en el PSM-EN el referent polític que demanden en la resolució de les seves problemàtiques.

1.2.3. Els partits polítics com a instruments de la democràcia

1.2.3.1. En el camp de la participació i la democràcia, no podríem deixar de banda el paper dels partits polítics i les opcions que representen. Avui dia la democràcia no tindria sentit sense el paper dels partits, com a canalitzadors de projectes coherents que es presenten davant la societat, perquè el ciutadà pugui escollir lliurement aquella opció que més s'avé amb el seu criteri. Per aquest motiu, cal potenciar els partits polítics, ja que són part indissociable del sistema democràtic, i perquè desprestigi-los com a tal és atacar la pròpia democràcia. Una altra cosa distinta és denunciar les pràctiques perverses o corruptes que es puguin derivar de l'actuació dels membres d'aquests partits, les quals cal depurar del propi sistema, atès que comporten un perjudici incalculable per a la pròpia salut de la democràcia. La confrontació política entre distints partits o opcions s'ha d'entendre, dins de les mateixes regles del joc democràtic, com una pràctica necessària per a l'aclariment del mateix mapa polític, amb la finalitat que el ciutadà en tot moment tingui clares les propostes de cada una de les opcions que se li presenten, i pugui escollir amb coneixement de causa. Un aspecte refutable és la criminalització que en aquests moments s'està produint per part de determinades opcions polítiques, com el PP; d'opcions plenament democràtiques, com el PNB i el nacionalisme en general, amb la finalitat de reinstaurar una concepció monolítica d'Espanya. Fets com aquests posen de manifest la feblesa crònica del sistema democràtic espanyol, pel que fa a l'acceptació de la seva realitat plurinacional.

1.2.3.2. Igualment, cal refermar la importància que té per a la democràcia que els partits polítics i la societat mantinguin lligams d'unió permanents. Això vol dir que els partits no han de ser torres d'ivori que sacralitzen el poder sinó que han d'esdevenir les plataformes que canalitzen les inquietuds dels ciutadans i dels distints col·lectius organitzats, per donar les respostes que la societat els demana en les seves actuacions institucionals; i això ho tenim molt clar des del PSM-EN. Per aquest motiu, és fonamental que, a més d'estimular el diàleg permanent entre els agents socials, els partits potenciïn la seva obertura a la societat en conjunt. En aquest sentit, un dels problemes més significatius és el de la baixa afiliació que presenten les societats occidentals. Per això, és important fomentar la participació dels ciutadans en els partits, perquè sense uns partits sòlids i estables el mateix sistema democràtic entraria en crisi.

1.2.3.3. El PSM-EN disposa d'una militància significativa que s'estén per la pràctica totalitat de municipis de Menorca, la qual cosa, en un partit que no disposa de referents estatals, comporta el nostre principal actiu polític. No obstant això, és evident que encara estam molt lluny del nostre objectiu pel que fa a la implantació del partit, tant a nivell territorial com entre els distints sectors de la societat menorquina. Per això, és fonamental l'obertura del partit a la participació de tota una sèrie de col·lectius que fins ara han col·laborat amb nosaltres i que s'han significat per la defensa d'uns objectius semblants als nostres. És per aquest motiu que des del PSM hem d'arbitrar dues línies d'actuació: d'una banda, s'ha de fer una major incidència en la necessitat d'aconseguir l'afiliació al partit de totes aquelles persones que es troben properes al nostre projecte, i que ja han col·laborat amb nosaltres en el passat o que ara, des de l'exercici del govern, ens han descobert com una opció útil per fer política. I, d'altra banda, hem de continuar essent el referent institucional de moltes d'aquestes demandes que se'ns plantegen des de la societat civil.

1.2.4. Drets i llibertats per a tothom

1.2.4.1 No podem parlar de plena democràcia mentre tots els col·lectius que integren la nostra societat pateixin algun tipus de discriminació social o legal que els privin de gaudir de les llibertats individuals i col·lectives, o de les prestacions socials reconegudes al conjunt de la ciutadania per raó de raça, procedència, opció sexual, religió, opinió, etc. En aquest sentit, cal remarcar que la plena participació democràtica no s'aconseguirà fins que tant homes com dones participin de manera igualitària en tots els àmbits de la vida pública i privada. En aquests darrers anys s'ha avançat molt en aquest camí, i avui es pot dir que, des del punt de vista jurídic, ja res no impedeix que aquesta igualtat sigui possible. Com a partit d'esquerres, és la nostra obligació fomentar aquesta assumpció de responsabilitats per part de les dones en tots els camps de la vida menorquina i, especialment, de les responsabilitats institucionals i orgàniques.

1.3.El PSM, un projecte nacionalista

1.3.1 El nacionalisme del PSM

1.3.1.1 El concepte de nacionalisme que propugna el PSM -partint de l'afirmació de la pròpia identitat cultural, social, econòmica i política dels pobles, i respectant-ne l'evolució històrica- reconeix i respecta, per tant, les legítimes diferències entre els pobles; i això sense que suposi ni superioritat dels uns ni complexes d'inferioritat dels altres. El nostre concepte de nacionalisme accepta la tradició, però no exclou, ni de bon tros, l'evolució lògica dels pobles.

1.3.1.2. El concepte de nacionalisme que defensa el PSM parteix de fer extensius als pobles -com a col·lectivitat- aquells drets fonamentals de llibertat, igualtat i fraternitat que la Revolució Francesa reconeixia als individus aïlladament. El PSM propugna un nacionalisme que afirma positivament que entre els pobles s'han d'establir relacions basades en la llibertat, la igualtat i la solidaritat.

La llibertat suposa el reconeixement que tot poble té dret a l'autodeterminació, és a dir, a la independència i a l'autogovern.

La igualtat entre els pobles i nacions implica excloure totalment la superioritat dels uns sobre els altres.

La solidaritat seria la col·laboració entre els pobles des de la llibertat i la igualtat.

1.3.1.3 Però avui és moment de fer una reflexió. I ens hem de demanar què significa mantenir la bandera del nacionalisme en aquesta terra insular. Ésser nacionalistes en un país sense llibertat és simplement ésser demòcrates. Ésser nacionalistes a Menorca i a les Illes Balears és ser europeus del segle XXI.

Ésser nacionalistes vol dir acceptar la pluralitat. Ésser nacionalistes és ésser respectuosos amb la diversitat cultural dels pobles. Estimar, i lluitar pels drets dels immigrants, fins i tot pel dret a respectar la seva cultura.

1.3.1.4. Per això, en política, els nacionalistes respectem l'aportació constructiva del conjunt de forces polítiques, acceptem o no els seus postulats i la seva actuació. No podem construir res a partir d'exclusions. No hi ha veritats universals i veritats en propietat de cap partit. Les veritats es contrasten dia a dia en el camp del treball i l'acció política.

1.3.2. Nacionalisme i política social

1.3.2.1. Hem dit que el punt de partida, tanmateix, ha de ser plantejar-nos què podem fer ara i aquí. La utopia exempta de la realitat present porta a l'evasió i al somni estèril. Però quan ens plantejem què ha de fer el PSM, quan analitzem l'espai polític i econòmic en què a qualsevol país normal és possible i viable dur a terme iniciatives polítiques socialment progressistes, ens topem amb el mur de la misèria competencial, estatutària i pressupostària de les Illes Balears. L'ordenament constitucional i estatutari no ens permet tocar la caixa de la seguretat social, no ens deixa espai per dissenyar i executar una política fiscal pròpia, no ens permet articular un sistema de protecció social complet i autònom d'acord amb l'estructura productiva i les particularitats geogràfiques i socials del nostre país. Al cap i a la fi, el minso autogovern de què disposem no suposa només una limitació de les nostres aspiracions d'alliberament nacional sinó que també es converteix en el primer impediment per desplegar una autèntica política econòmica i social.

1.3.2.2. Per això, la nostra reivindicació històrica de més autogovern no està deslligada de la nostra voluntat de dur a terme una política social pròpia, realment adaptada a les necessitats actuals de la nostra societat, i que contribueixi a construir un nou model de relacions econòmiques i socials. La dimensió nacionalista i la dimensió social no són per al PSM-EN dos aspectes independents sinó lligats i mútuament dependents. El nacionalisme del PSM-ENM no pretén traslladar de lloc el poder, no pretén reproduir l'esquema econòmic i social de l'Estat, sinó aprofitar el desplegament de l'autogovern per anar bastint una societat més justa i igualitària. És totalment falsa i artificial la dicotomia en què ens volen situar altres formacions polítiques d'esquerres, en acusar-nos que som més nacionalistes que d'esquerres i que això ens condueix a un buidament dels continguts socials del nostre projecte polític.

1.3.2.3. El nacionalisme que propugna el PSM-EN aspira a convertir-se en l'agent catalitzador de la dinàmica cívica i social contra qualsevol casta de discriminació, contra les desigualtats, i a favor de la redistribució de la riquesa i de l'aprofundiment de la democràcia a tots els nivells. No es tracta només de recuperar unes senyes d'identitat. El nacionalisme ha de ser, alhora, un projecte de satisfacció de les necessitats humanes més bàsiques, concretes i quotidianes, especialment atenent els col·lectius més desfavorits i exclosos.

1.3.3. Els “nous menorquins”

1.3.3.1. El PSM-EN, com a partit nacionalista i d'esquerres que ve lluitant pel redreçament nacional del nostre país, des de fa vint-i-cinc anys està obligat a definir un projecte nacional i a acceptar la realitat que defineix la pluralitat cada dia major del component humà que habita la nostra illa, i que en molts de casos té procedències nacionals i culturals molts distintes a les dels menorquins d'origen. Aquest fet, juntament amb l'espanyolització que

pateix la nostra societat, ens porta a una situació certament crítica a l'hora d'establir els mecanismes que han de garantir la continuïtat de les senyes d'identitat nacional que, al llarg de tots aquests segles, ens han definit com a poble.

1.3.3.2. El nostre objectiu, tot i reconèixer aquesta pluralitat, s'ha de fonamentar en la consecució de la llengua i la cultura catalanes, pròpies de les Illes Balears, com a eix vertebrador d'una societat que necessita unes senyes comunes que la identifiquin com a tal i que siguin la base que cohesioni aquesta diversitat. El respecte per la diversitat, tant al nostre país com al conjunt de la Unió Europea, esdevé un compromís ineludible des del respecte democràtic pels drets de les persones individuals; però, alhora, la seva harmonització amb les senyes d'identitat nacionals dels països d'acollida és també una necessitat imperiosa per aconseguir unes societats fortament cohesionades.

1.3.3.3. Les Illes Balears són una terra tradicional d'acollida. Per això, a més d'arbitrar les mesures d'integració cultural que poden afectar els col·lectius provinents de la Unió Europea (espanyols, alemanys i anglesos, bàsicament), existeix tot un col·lectiu d'immigrants que prové del continent africà (àrabs i subsaharians), que, a més, necessiten l'aplicació d'importants mesures d'atenció social i d'acollida, atesa la seva precarietat econòmica. En aquest sentit, entenem que tots els poders públics -estatal, autonòmic i local- han d'arbitrar les mesures legals per regularitzar-hi la seva estada i evitar que es constitueixin concentracions de marginació que no farien altra cosa que afectar la dignitat d'aquestes persones, i generarien situacions no desitjables de seguretat ciutadana que provocarien enfrontaments i actituds racistes i xenòfobes.

1.3.4 L'educació i el nacionalisme cultural

1.3.4.1 La política cultural no és tan sols una prioritat sinó allò que inspira, com la defensa del territori, el conjunt de la nostra actuació. L'afirmació de la prioritat de la defensa i promoció del nostre patrimoni cultural ens durà a interrelacionar educació, cultura i administració autònoma. Tenim l'oportunitat, per primera vegada a les Illes Balears, de fer una política integrada no tan sols sectorialment -territori, medi ambient, economia- sinó també institucionalment -Govern, consells i ajuntaments-. Quan el clientelisme i la política mediàtica deixin d'ésser els inspiradors de la gestió cultural i quan els diferents nivells administratius no entrin en competició sinó en col·laboració, es produirà una potenciació del patrimoni i s'impulsarà la creativitat, fets que faran de la cultura un actiu essencial per al desenvolupament.

1.3.4.2 La política cultural passa per reconèixer a la cultura i a la llengua catalanes el seu caràcter, i pel deure de les institucions i les lleis de fer-ne el llegat que cohesiona i singularitza el nostre país. El respecte a les cultures i llengües d'origen és compatible amb la negativa a acceptar fraccionaments socials o marginacions. La vida social a les Illes Balears s'ha d'expressar en català, i la cultura catalana ha de ser l'instrument que ens ha d'agermanar amb les cultures dels altres pobles i ens ha de permetre materialitzar la nostra aportació a la construcció d'unes noves relacions interculturals.

1.3.4.3. Aquesta política serà la plena recuperació de l'ús de la llengua catalana en tots els

nivells de la vida social i econòmica. La llengua sols és un problema quan, des d'opcions ideològiques unitaristes i reaccionàries, es volen crear banderes de divisió, adreçades a dividir la població i a impedir un procés de normalització de la nostra llengua.

1.3.4.4. Des del moment que a les Illes Balears tenim les competències en Educació, moltes actuacions es poden fer des d'aquí. Però encara en manquen. Per això mateix, i considerant que el traspàs d'Educació ja arriba a la pràctica totalitat de les comunitats autònomes, és un contrasentit que el MEC segueixi marcant la direcció política del sistema educatiu en l'àmbit estatal. Cal reconduir aquest procés cap a una situació de major reconeixement de les potestats autonòmiques i reduir la funció de l'Administració central a un paper d'estricta coordinació de les polítiques autonòmiques i de gestió d'aquelles competències intrínsecament estatals (homologació de títols, supervisió de la gestió dels cossos de personal, etc.).

Cal renegociar el sostre competencial des del punt de vista econòmic, amb l'objectiu que el Govern de l'Estat destini més recursos a l'educació a les Illes Balears, per corregir la deficient negociació de la dotació econòmica durant el procés de traspàs de competències. I que l'Estat assumeixi solidàriament amb les comunitats autònomes els costos que s'han derivat de l'aplicació de la LOGSE.

1.3.4.5. Al PSM optem per impulsar l'escola pública, i dotar-la de suficients recursos perquè pugui atendre suficientment i amb garanties d'èxit la demanda educativa, tenint en compte que s'ha d'integrar al sistema educatiu un contingent de població creixent, amb pocs recursos econòmics i amb dificultats per conèixer qualsevol de les dues llengües oficials.

Som conscients que l'escola no és l'únic factor educador i que s'ha d'enfocar la problemàtica educativa des d'una concepció globalitzadora i, en conseqüència, s'han de proposar mesures àmplies que permetin una incidència real en l'educació dels infants. Els mitjans de comunicació, la família, les institucions, l'empresa i l'escola són els agents educadors més importants, i una actuació efectiva dins el món educatiu haurà de tenir present els quatre elements abans esmentats.

1.3.4.6. Quant a la importància d'assumir la gestió educativa per a l'autogovern de Menorca, hem d'assenyalar que el paper del CIM és força més ampli i que en aquests moments podria dur a terme polítiques educatives que incidissin en la realitat menorquina. Actuant com a coordinador i alhora dinamitzador de les iniciatives educatives que sorgeixen als diferents àmbits de la societat, el CIM (juntament amb els ajuntaments, les associacions de pares i mares, les d'estudiants, els sindicats, el Moviment de Renovació pedagògica, etc.) hauria de ser capaç d'elaborar un veritable projecte educatiu per a Menorca. Aquest projecte hauria de definir com pretenem que sigui la nostra societat del futur així com les passes per aconseguir-la.

1.3.4.7. El PSM, amb la gestió d'Educació a l'Ajuntament de Ciutadella, ha demostrat que els ajuntaments poden ser veritables dinamitzadors de l'activitat educativa en el seu municipi. Per al PSM als ajuntaments els correspon una de les tasques fonamentals del procés educatiu, com a administració més propera als ciutadans. Els ajuntaments han de prendre mesures destinades al fet que l'educació es trobi present a la política quotidiana: al marge de la millora dels centres escolars, s'ha de veure l'educació com una qüestió global

que impregni qualsevol decisió municipal, considerant tot el poble com un gran laboratori on s'analitzin totes i cada una de les mesures a prendre des d'una perspectiva educativa.

1.3.5. Les Illes Balears dins el projecte del PSM

1.3.5.1. Segons els nostres estatuts, el PSM té com a objectiu "(...) accedir a l'autonomia plena del poble de Menorca a través de l'exercici inalienable del dret d'autodeterminació, en un marc de solidaritat i cooperació amb la resta de les Illes Balears i els Països Catalans, així com de tots els pobles d'arreu del món."

1.3.5.2 Tradicionalment al PSM hem fet de la insularitat la bandera que ens ha permès ser percebuts per l'electorat com una cosa pròpia amb la qual és fàcil identificar-se, i som conscients que obviar-ho seria suïcida en una comunitat en la qual el sentiment de balearitat és gairebé inexistent. Però l'estructuració del poder polític a les Illes Balears, amb un únic Parlament i executiu, ens determina davant la necessitat d'establir una estratègia conjunta amb el PSM de Mallorca i l'ENE d'Eivissa, a l'àmbit de les Illes Balears.

1.3.5.3. La política de la dreta a les Illes Balears sempre s'ha caracteritzat per no presentar cap projecte col·lectiu de futur. El poder l'han exercit per tal de mantenir unes preeminències personals o de grup, o per evitar que altres governessin.

1.3.5.4. Per contra, el nostre projecte polític va lligat a l'expressió d'un projecte nacional, a la voluntat de projectar tota la il·lusió i el treball que la nostra societat és capaç de generar en la construcció col·lectiva del país, de dotar-lo d'un autogovern suficient; i d'establir les bases constitucionals d'un nou marc polític en el qual l'autogovern haurà de deixar d'ésser un reflex administratiu del Govern de Madrid, per tal de ser l'expressió de la voluntat dels ciutadans de Menorca i les Illes Balears.

1.3.5.5. Les institucions han de desenvolupar tota la seva capacitat adaptadora per tal de respondre adequadament a les demandes socials. Hem de propiciar, des del Govern, unes actuacions basades en la consciència de l'autonomia i de la legitimitat per empènyer les polítiques que calguin per reorientar els aspectes centrals de la vida col·lectiva.

1.3.5.6. El PSM, dins el nou Govern, ha d'empènyer aquesta dimensió nacional des de les seves actuacions, que han d'implicar una dimensió estatal i europea de la feina del Govern. Per una banda, ha d'impulsar el reconeixement de la diversitat nacional i, per l'altra, ha de propiciar formes de federació democràtica.

1.3.6 Nacionalisme econòmic. Els greuges amb l'Estat

1.3.6.1. Els doblers que es recapten a les Illes Balears se'n van a les arques de l'Estat i sols una petita part ens retornen en forma d'inversions. El PSM-EN ve denunciant, des de fa anys, que el Govern de Madrid practica la voracitat fiscal envers les Illes Balears. Aquesta situació ha anat augmentant al llarg dels darrers 10 anys, tant ara, que governa el PP, com abans, quan governava el PSOE. Aquesta és la causa principal del problema general de sostenibilitat (ambiental i econòmic) que patim a les Illes Balears. El dèficit fiscal (surten

molts de doblers, l'Estat n'inverteix una misèria) amenaça el benestar dels ciutadans i ciutadanes d'aquestes illes.

1.3.6.2. La fundació BBV, en un informe sobre el finançament de l'Estat, afirmava que les Illes Balears és la comunitat que més aporta al finançament d'aquest i, per altra part, és la darrera comunitat autònoma en molts serveis públics, cobertura de necessitats socials i ciutadanes, i inversions en infraestructures. El dèficit fiscal té unes clares causes polítiques. No és atribuïble a raons objectives de població o d'estructura econòmica. L'Estat s'ha oblidat d'invertir a les Illes Balears.

1.3.6.3. Per altra part, el pacte entre PP i PSOE sobre el nou finançament de les comunitats autònomes per als propers cinc anys torna a deixar les Illes Balears en última posició pel que fa a les percepcions en pessetes per habitant. Hem d'admetre que el canvi al sistema anterior de finançament és substancial, es fan importants cessions, però segueix essent una solució imposada per l'Estat: o acceptes aquest acord o et quedes amb l'anterior. És lògic que el Govern ho acceptés aquesta millora en els seus pressuposts. No es tracta de fer un repartiment d'impostos o de part d'aquests sinó de donar una solució justa al greu dèficit fiscal que pateixen les Illes i que compromet la productivitat de la nostra economia.

1.3.6.4. Per sortir d'aquesta situació només hi ha una possibilitat: necessitem la sobirania financera, i per això proposem la independència fiscal de les Illes Balears. El sistema fiscal actual és centralista. Els partits centralistes no admeten ni l'autonomia tributària (que aquí recaptem els impostos) ni la capacitat normativa pròpia (que des d'aquí administrem els nostres recursos financers i fiscals). La independència fiscal que proposem consisteix en un sistema fiscal propi: volem que les Illes Balears recaptin tots els impostos, i traspassin a l'Estat la part proporcional que ens correspongui per pagar els serveis comuns de l'Estat i per col·laborar solidàriament amb els territoris de l'Estat més pobres.

1.3.6.5. A les Illes Balears coneixem ben bé quines són les nostres necessitats, quins són els camps on hi fan falta importants inversions. La independència fiscal ens permetrà que els doblers de les Illes Balears siguin recaptats, gestionats i invertits a partir d'aquest coneixement directe. Sense la independència fiscal no es pot parlar de veritable autogovern. No es pot tancar el procés autonòmic sense la independència fiscal.

1.3.6.6. La sobirania financera que ens aportaria la independència fiscal ens permetria resoldre les greus mancances en inversions absolutament urgents: infraestructures, protecció del medi ambient, educació, sanitat, etc. Hem de ser més ambiciosos i establir un front comú cap a Madrid que impliqui els partits, els sindicats, les patronals, les associacions de comerciants, etc. Aquest front comú ha de reivindicar la creació d'un fons d'insularitat. Posteriorment, un cop aconseguida la independència fiscal, dintre dels criteris de compensació interterritorial, s'hauran de mantenir les mesures que compensin el greuge de la insularitat.

1.3.6.7. Som conscients que el nou sistema fiscal que propugnem no es podrà resoldre en dos dies. Però sí que es poden anar treballant altres propostes, com ara transferir tots els impostos especials a la Comunitat Autònoma. Aquests impostos són tots aquells

que graven determinats productes i activitats, com ara el joc, gasolines, tabac, alcohol, etc. Han de ser recaptats a les Illes Balears, transferits en la seva totalitat a l'Administració Autònoma.

1.3.6.8. Per altra part, no hem d'oblidar la necessitat que l'Estat s'impliqui decididament en l'augment de la participació de les Illes Balears en els fons europeus, sobre la base del dèficit d'infraestructures que pateixen les Illes; i partint de les propostes que es generen des del Govern de les Illes, i no en funció de les inversions innecessàries que vol fer el Sr. Matas.

Les inversions estatals no s'han de predeterminar des de Madrid. El Govern de les Illes Balears ha de decidir quines són les prioritats per a les nostres illes. Necessitem la independència fiscal per afrontar i arreglar, des d'aquí, els problemes més importants de Balears: l'aigua, els hospitals, els residus, les carreteres, l'educació, l'agricultura, etc., tots aquells sectors que, sense aquestes inversions, tenen el perill d'agreujar-se en els propers anys.

1.3.7. Insularitat i transport.

1.3.7.1. Que el transport no sigui una barrera que genera pèrdua de competitivitat i d'oportunitats per al nostre país. Les comunicacions entre illes, així com entre aquestes i la península, són escasses. El transport marítim de passatgers no ha estat objecte, al llarg dels últims anys, de cap avenç de consideració.

1.3.7.2. L'avió no és, per als ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears, un luxe. És una necessitat primordial, fins i tot per moure'ns entre illes; dins una mateixa comunitat autònoma no es dóna en cap altre lloc (exceptuant el cas de Canàries).

L'elevat preu del transport aeri, tant per a persones com per a mercaderies, suposa una greu dificultat que, fins ara, no s'ha afrontat amb solucions perdurables.

És imprescindible la declaració de servei públic dels vols interinsulars. En aquest sentit, cal remarcar l'acceptació que té la campanya organitzada pel PSM per aconseguir el suport popular dels ciutadans; de les institucions i dels col·lectius socials, culturals i esportius de la nostra illa.

1.3.7.3. S'ha demostrat que el règim especial no ha servit per abaixar els costos en el transport interinsular, i de les Illes amb la península. El mateix dia en què es va aplicar l'increment del descompte de resident (del 10 % al 33 %) les companyies aèries van aprofitar per apujar el preu del bitllet, i l'increment del descompte va quedar en poc més de no res.

1.3.7.4. Per altra part, el Govern de l'Estat no aplica la Llei de règim especial per a les Illes Balears que al seu dia va aprovar el Congrés dels Diputats. Només s'ha aplicat el 33 % de descompte pel transport de viatgers als residents i pel de mercaderies. Quan es va aplicar el 33 % les companyies aèries van aprofitar per incrementar el preu del bitllet i, per tant, els beneficis per als usuaris van ser mínims.

Encara hi manca constituir la majoria de comissions mixtes que es preveien i aplicar bonificacions, com ara el reconeixement de la insularitat en el Plan Nacional de Becas per

als estudiants.

1.3.8 *Els Països Catalans*

1.3.8.1. Per al PSM és imprescindible establir una relació cordial, estable i de cooperació per tirar endavant totes aquelles iniciatives que ens puguin acostar més en la defensa dels interessos polítics, econòmics, culturals i lingüístics dels Països Catalans, com a marc de la nostra identitat nacional. Les relacions entre territoris dels Països Catalans s'han de fonamentar en la relació sobirana entre iguals i en el respecte a les peculiaritats de cadascun. Ha de ser a partir d'aquesta constatació que es materialitzi amb fets la necessitat d'un procés d'acostament per unir esforços en tot allò que ens és comú i ens reforça mútuament.

1.3.8.2. Tot i desitjar una situació de caire federatiu per al futur del conjunt dels Països Catalans, avui en dia aquesta solució resta encara molt lluny. Recordem que, per inversemblant que resulti a principis del segle XXI, la Constitució espanyola encara manté una disposició aberrant, que repugna a la sensibilitat democràtica: la prohibició de federació de comunitats autònomes i, fins i tot, que els convenis entre comunitats hagin de ser aprovats per les Corts Generals.

1.3.8.3. És per això que ens cal potenciar un clima de cooperació i enteniment entre totes les comunitats autònomes dels Països Catalans, arribar a acords institucionals permanents, coordinar els diferents sectors de la societat civil, potenciar un espai comunicatiu compartit i, sobretot, crear consciència que som una realitat nacional diferenciada. El manteniment de la llengua i la cultura comunes ha de ser un fet preminent en la nostra tasca conjunta; però tampoc podem oblidar aquells elements econòmics, socials mediambientals i polítics sense els quals no tindria sentit cap projecte de futur o de manteniment de la nostra personalitat nacional diferenciada amb garanties d'èxit.

1.3.9. *Un Estat plurinacional*

1.3.9.1. Quan des de les Illes es reivindiquen els nostres drets nacionals o el reconeixement de les Illes com a nacionalitat històrica, quan aquestes propostes arriben a Madrid, són rebutjades o matisades pels partits centralistes, especialment pel PSOE i el PP. No demanem res que no sigui nostre. Demanem, tan sols, que se'ns reconegui allò que som. El ple desenvolupament de la nostra personalitat nacional necessita una nova adequació del marc constitucional. Per avançar en la construcció d'un Estat plurinacional el primer que s'ha de fer és reconèixer l'existència d'aquest i legislar d'acord amb la realitat plurinacional i no d'una manera centralista.

1.3.9.2. Tot s'ha de poder parlar, no hi ha d'haver temes tabú ni qüestions innegociables. Tot es pot defensar, mentre es faci des de la democràcia i amb mitjans democràtics. Fins i tot, el fet de promoure que la Constitució reconegui el dret a l'autodeterminació dels pobles amb personalitat nacional distinta a la castellana i que les autonomies es puguin federar. Hem d'aconseguir un sostre competencial més elevat, les Illes Balears han de poder accedir al conjunt de competències que es contemplen per la via de l'article 151 de la Constitució.

1.3.9.3. L'Estat espanyol ha d'adaptar les seves institucions a la realitat plurinacional d'aquest. I la primera d'aquestes institucions ha de ser el Senat, que s'ha de convertir en una verdadera cambra de representació territorial i no en una cambra de segona lectura com és ara.

Fa anys i panys que tothom parla de la necessària reforma del Senat, per convertir-lo en una autèntica cambra de representació territorial, un organisme d'encontre, debat i cooperació entre totes les comunitats autònomes. Però els partits centralistes sistemàticament bloquegen qualsevol solució.

1.3.9.4 Sovint se'ns acusa, als nacionalistes, d'anar sempre amb la cançoneta de "volem més doblers de Madrid". En realitat no ens queda cap altra manera d'exigir una millora substancial en el finançament de la nostra autonomia perquè l'actual és de les pitjors de l'Estat, però volem anar més enllà: la solució definitiva és el concert econòmic. Les autonomies han de recaptar els impostos i traspasar a l'Estat la part proporcional que li correspongui pel manteniment de les estructures comunes de l'Estat.

1.3.10. El projecte europeu del PSM

1.3.10.1. La nostra nació no es pot entendre si no és en funció d'Europa. I en aquesta direcció creiem que el reconeixement de les Illes Balears com a país europeu, la seva creixent presència en els marcs del debat i la decisió comunitaris, és un objectiu que no es pot oblidar. La realització de la unitat europea és un projecte democràtic i, com a tal, ha de ser protagonitzat pels pobles que, en expressió d'una pluralitat enriquidora, integren l'espai comunitari. I per a aquells que aspiren a integrar-lo.

És important, també, accentuar la capacitat d'actuació del conjunt de la població en unes pautes culturals cohesionades que impedeixin la formació de qualsevol casta de marginació o arraconament social. Els ciutadans residents a les Illes Balears procedents d'altres indrets de l'Estat i de la Unió Europea s'han d'integrar plenament en la participació cívica.

1.3.10.2. La importància de tenir un projecte polític a nivell europeu és cabdal per a qualsevol força política. I prova d'això és que d'ençà del trencament de la coalició Esquerra dels Pobles, ara fa deu anys, al PSM hem tingut aquest debat d'una manera més o manco periòdica. Prova d'aquest debat és el document aprovat per l'assemblea extraordinària convocada el desembre de 1998 per debatre la conveniència de no presentar-nos a les eleccions europees.

1.3.10.3 No podem renunciar per més temps a prendre part activa en el procés de construcció europea. No podem deixar tota la iniciativa política d'aquest camp a les mans dels partits de lleialtat espanyola i als comissaris europeus que d'aquests partits sorgeixen. Cap dels comissaris que l'Estat ha tingut fins ara han mostrat sensibilitat envers les repercussions per a les Illes Balears que han tingut, i tindran, com a conseqüència del procés d'Unió Europea i de l'ampliació d'aquesta unió.

1.4. El PSM, un projecte d'esquerres

1.4.1 Els referents ideològics

1.4.1.1. Els nostres estatuts afirmen: “el PSM té com a objectius la llibertat, la democràcia, el socialisme (...) Des del reconeixement del pluralisme a tots els efectes, és un col·lectiu de dones i homes que assumeixen com a propis els valors del socialisme democràtic. El PSM es considera continuador i partícip de l'esforç històric de la persona i de la humanitat en la recerca de la llibertat, la democràcia, la relació equilibrada amb la natura, la pau i la igualtat entre els homes i els pobles.”

1.4.1.2. A la declaració de principis del PSM aprovada a l'assemblea de 1993, en referència al socialisme, dèiem: ”El PSM se sent també com a hereu de la lluita històrica de l'home per alliberar-se de les actuals condicions d'opressió i alienació. Fem una anàlisi de la societat en termes d'opressors i oprimits, fent particular atenció a les relacions de producció. Entenem que l'arrel de la opressió es troba en la compravenda de la força del treball en termes de relacions de mercat.”

1.4.1.3. Durant els últims anys, s'ha fet habitual qüestionar la dualitat dreta - esquerra, i posar en dubte, fins i tot, la seva virtualitat en el debat polític actual. S'ha parlat de crisi de les ideologies, i fins i tot de fi de les ideologies. Per al PSM, la distinció dreta - esquerra és plenament vigent.

1.4.1.4. El PSM - Entesa nacionalista s'identifica amb les idees pròpies d'una esquerra àmplia, plural i democràtica. Per al PSM - Entesa Nacionalista, la idea cabdal en el seu bagatge és la lluita per la igualtat; la igualtat entre tots els homes i les dones de la nostra col·lectivitat i, en general, de la humanitat. L'esquerra no es conforma amb la igualtat de tots davant la llei, ni tant sols amb allò de "una persona, un vot"; també reclama que la llei serveixi per remoure tots els obstacles que dificultin l'exercici efectiu dels drets bàsics i, sobretot, que garanteixi la igualtat d'oportunitats per assolir els diversos nivells de desigualtat que permeti el sistema, els quals, per altra banda, mai podran ser abusius. Un sistema tributari progressiu, la prestació gratuïta de serveis bàsics, l'eradicació de la pobresa, les polítiques d'intervenció activa a favor de l'ocupació, l'habitatge, fins i tot la contribució del sistema financer públic a pal·liar les diferències de renda, etc. han de caracteritzar l'actuació política de l'esquerra que propugna el PSM.

1.4.2 L'economia de les Illes Balears

1.4.2.1. L'acció de la política econòmica del nou govern en terrenys sectorials com el turisme, la indústria, el comerç o l'agricultura, ha d'estar lligada a l'acció de la política de medi ambient i d'ordenació del territori, perquè aquests conformen la nostra més important matèria primera. Des d'aquest punt de mira, l'agricultura i la ramaderia és un sector d'importància estratègica. És per això que, tot i el seu dèbil pes en el conjunt econòmic insular, és una prioritat, al mateix nivell que la resta de sectors econòmics.

1.4.2.2. La permanència d'una economia diversificada és una necessitat evident. La política industrial i comercial es basen en les condicions que assegurin la projecció i la competitivitat d'aquests sectors. Lluny de repartir recursos al compàs de les estratègies electorals, les inversions i els programes de suport van a encaminats a generar fenòmens de creixement endogen.

1.4.2.3. El turisme segueix essent el gran motor de l'activitat econòmica. Per això la modernització de la planta hotelera rep la màxima atenció per part del Govern, en el camí d'aconseguir un model turístic de qualitat i no tant estacional.

1.4.3 Les nostres propostes de Govern en la gestió econòmica

1.4.3.1. Per a la dreta balear les institucions eren simplement uns instruments al servei dels interessos dels sectors econòmics vinculats a l'especulació del territori. I de les grans empreses. Els altres sectors econòmics -l'agricultura, la indústria o el petit comerç- només eren sectors marginals als quals s'acontentava amb la subvenció fàcil, sense definir mai un pla estratègic que garantís una vertadera economia diversificada per a les Balears i que donés joc en aquests sectors pel que fa a la seva modernització i competitivitat. L'única activitat econòmica que tenia sentit era la que es derivava del turisme, la construcció i els elements que els complementen.

1.4.3.2. Amb l'arribada al poder autonòmic del PSM-EN, amb el conjunt del Pacte de Progrés, s'han posat de manifest tota una sèrie de mancances que el nostre teixit econòmic presentava i que l'actual gestió del PP no havia resolt. El PSM, com a partit nacionalista i d'esquerres, té assumit com un dels seus objectius prioritaris fomentar una economia diversificada i sostenible per al conjunt de les Illes Balears. Això vol dir la necessitat d'establir els mecanismes de col·laboració i actuació conjuntes amb els sectors de la petita i mitjana empresa balear per possibilitar aquest desenvolupament. I la necessitat d'un intent per garantir als nostres empresaris industrials i comercials un marc d'actuació des de les institucions que els permetin un vertader relançament dels seus negocis, que els facin competitius amb les grans multinacionals i empreses de fora, les quals, cada dia s'instal·len amb més força al nostre territori tot desplaçant els productors illencs.

1.4.3.3. El model econòmic que propugna el PSM per a les Illes Balears es fonamenta en l'impuls de tots aquells sectors productius del país que poden contribuir de manera efectiva a la diversificació de les distintes activitats en què es fonamenta la nostra economia, per això cal establir cinc línies d'actuació: a) Contenir l'oferta i millorar la qualitat del producte turístic balear. b) Donar suport al sector agrari perquè pugui fer rendible la seva activitat a partir de la modernització de les explotacions, l'especialització en produccions de qualitat, la inserció en les indústries de productes agroalimentaris, i fórmules de distribució comercials. c) Donar suport a les indústries tradicionals del país (calçat, marroquineria, bijuteria, artesania, etc.), perquè puguin recuperar el seu paper en els mercats exteriors, i modernitzar les seves línies de producció i disseny. d) Fomentar les indústries emergents vinculades a les noves tecnologies i el disseny (moda, informàtica, etc.). e) Impulsar la formació tècnica i professional, i els sistemes de qualitat en la gestió empresarial, com a única garantia per poder consolidar el funcionament d'aquests sectors.

1.4.4 Les del Consell Insular.

1.4.4.1 En el Consell Insular de Menorca hem de reconèixer que diferents estils de treballar, de plantejaments, han trobat un nexa comú en el diàleg, i s'ha aconseguit una millora de la gestió de les institucions i la introducció de plantejaments a llarg termini i que contemplin Menorca com una unitat global i no com un territori esquarterat en municipis. Juntament amb el saber dels responsables polítics menorquins, s'ha aconseguit un govern estable i cohesionat. Aquest govern ha permès la recuperació de la il·lusió de la societat civil en afers tan importants com la recuperació del Camí de Cavalls i com la elaboració del Pla Territorial Parcial per a l'illa de Menorca. I ha permès també la recuperació de les iniciatives supramunicipals amb una col·laboració entre municipis.

1.4.4.2. Molts dels problemes heretats dels governs anteriors es resolen amb més o manco rapidesa i es van recuperant espais públics per als ciutadans que havien estat privatitzats (Camí de Cavalls).

S'avança l'ordenació territorial de la nostra illa amb els criteris que van fer que Menorca fos declarada Reserva de la Biosfera per la UNESCO, i per aconseguir un desenvolupament sostenible. L'ordenació territorial, fins aquell moment, s'havia fet amb criteris de rendibilitat econòmica i seguint les pressions del moment fetes pels urbanitzadors i els propietaris de sòl menorquí.

S'ha recuperat el consens perdut en la elaboració del PTI. Cal definir les infraestructures necessàries per millorar la qualitat de vida dels ciutadans: xarxa viària, comunicacions, energia, serveis hospitalaris i educatius. I per elaborar aquest PTI calia una moratòria que evités que les previsions d'aquest pla no quedessin superades per l'ànsia del sector de la construcció.

1.4.4.3. Des del PSM hem de fer les nostres aportacions i exigir la plasmació damunt el pla de les propostes que es van fer en el seu moment sobre preservació dels espais naturals, agrícoles... Promoure la desclassificació d'urbanitzacions, ja que avui queda palès que no són necessàries i que només contribuiran a més massificació per a Menorca

1.4.5. Política social del PSM

1.4.5.1. El domini ideològic del neoliberalisme és tan intens que s'infiltra poderosament dins la ideologia i dins la pràctica de les formacions polítiques que formalment el rebutgen i que són conscients de la seva perversitat intrínseca. En general, l'esquerra està molt afectada pel fatalisme històric, i per un convenciment que les regles de joc del capitalisme són inamovibles i que no hi ha alternatives viables; aquest fet provoca que ens trobem amb una conseqüència dramàtica: bona part de l'esquerra ha renunciat als plantejaments utòpics, ha tret del seu bagatge ideològic tot allò que apunta un model alternatiu d'organització social i econòmica, i es conforma a ser, i encara tímidament, el rostre humà del capitalisme. Certament, les circumstàncies són les que són, i les possibilitats d'una actuació política socialista són pràcticament inexistentes. El problema, però, no està en el reconeixement de la necessitat del pragmatisme sinó en la reducció de l'acció política al pragmatisme immediatista, sense deixar lloc a l'acció transformadora.

1.4.5.2. En l'àmbit de la política social, aquest reduccionisme té una conseqüència terriblement negativa: la política social deixa de ser una dimensió transversal de tota l'acció política, i es converteix en un capítol sectorial de la gestió institucional. S'equipara i es redueix la política social a les polítiques concretes de serveis socials i a les mesures, cada cop més febles, de protecció social dins el marc tradicional de l'Estat de benestar, amb l'única finalitat de minimitzar els desequilibris causats pels excessos del sistema econòmic. És a dir, es renuncia tàcitament a atacar les causes profundes de la pobresa, la desigualtat i la marginació, ja que això implica introduir canvis substancials en el sistema; i això es considera inviable, perquè condueix, òbviament, a un carreró sense sortida: com que les causes dels problemes romanen sense resoldre, les conseqüències s'incrementen i s'acumulen. Des d'aquesta perspectiva, certament, té sentit parlar de col·lapse de l'Estat de benestar, ja que els recursos públics per corregir els dèficits socials són limitats i finits, i arriba un moment que esdevenen insuficients per respondre adequadament a les necessitats socials.

1.4.5.3. La política social plantejada així deixa de ser, al cap i a la fi, acció política, i esdevé simple tecnocràcia. I aquí es matisen les diferències entre dreta i esquerra. Hi ha prou exemples que demostren que la dreta no és forçosament mala gestora de les polítiques de benestar social. L'experiència que tenim a les Illes Balears, a on el PP ha estat absolutament incapaç de dur a terme una política de benestar social mínimament coherent i dotada de recursos, no exclou que a altres indrets de l'Estat espanyol hi hagi governs de dreta que duguin a terme polítiques socials avançades i modernes. Els casos d'Euskadi Navarra, amb el PNB (democratacristià) i UPN (filial del PP) respectivament, són segurament els casos més rellevants, però no els únics.

1.4.5.4. Tot això ens duu al nucli de la qüestió: com es planteja el PSM-EN el seu compromís social? Acceptem que la nostra acció en política social s'ha de limitar a dur a terme una gestió institucional correcta i eficaç, i a aplicar unes polítiques de benestar social tècnicament ben fetes, però sense cap altre horitzó? La resposta és negativa. El PSM-EN no vol renunciar a concebre l'acció política com una combinació de pragmatisme i utopia, com un exercici de gestió eficaç, però tampoc com una crida a la transformació de les estructures que impedeixen superar i tallar d'arrel les causes de la desigualtat. Això comporta la necessitat de recordar-nos les aspiracions a llarg termini, a no acontentar-nos amb el disseny d'un bon programa de política de benestar social, tot i que, evidentment, aquest ha de ser el punt de partida. No ens ha de fer por afirmar que el compromís social del PSM passa per actualitzar i relançar el missatge històric del socialisme, concebut fonamentalment com la lluita per la conquesta de la igualtat. El socialisme, certament, no és una possibilitat immediata, però sí una meta per la qual val la pena lluitar, un horitzó que ens ha d'obligar a cercar alternatives reals a la que tenim ara.

1.4.6. Les prioritats del PSM

1.4.6.1. La migradesa dels mecanismes d'autogovern i dels recursos de les nostres institucions autonòmiques, que impedeixen, entre altres coses, l'establiment d'un sistema complet (legislació, finançament i execució) de política social, tot i ser una barrera molt

important, no ens paralitza completament. La manca de competències o la feblesa pressupostària no han de ser mai excusa per no aprofitar al màxim els elements disponibles. Quan hi ha voluntat política, les dificultats deixen de ser un mur infranquejable i es converteixen en reptes a superar. Aquesta ha estat sempre la manera de treballar del PSM-EN: aprofitar les possibilitats per treballar en positiu i compatibilitzar la feina ben feta amb la reivindicació, la denúncia i la conscienciació social. Aquest és l'estil que volem continuar mantenint.

1.4.6.2. A partir de la descripció dels principals problemes socials que avui ens trobem a les Illes Balears, podem definir cinc grans eixos a partir dels quals s'ha d'estructurar la política social del PSM-EN a nivell municipal, insular i autonòmic. Tanmateix, i en coherència amb el plantejament que hem fet més amunt, aquests eixos no són únicament un criteri orientador per a les polítiques de benestar social que en el seu dia pugui realitzar el PSM-EN des de les institucions, sinó que han de ser presents, de manera clara i eficaç, en tot el desplegament de la nostra acció política, també a les àrees institucionals on ara mateix tenim responsabilitats de govern.

1.4.6.3. S'imposa la necessitat de frenar l'acceleració excessiva del creixement econòmic i, al mateix temps, de diversificar l'estructura productiva, amb l'objectiu que una eventual caiguda dels sectors avui més potents (turisme, construcció), que també es podria produir de manera imprevista i ràpida, no arrossegui tota la societat a una recessió econòmica que tindria uns costos socials gravíssims. La intervenció dels poders públics, sigui gran o petita la seva capacitat real d'incidència, és fonamental per reorientar el model econòmic, i constitueix la primera acció social preventiva.

1.4.6.4. La política laboral ha de fomentar l'estabilitat laboral, la superació de l'estacionalitat i la temporalitat com a base de l'actual mercat laboral, i també el suport a nous jaciments d'ocupació i a noves experiències empresarials (cooperatives, empreses d'economia social, empreses d'inserció). Aquests elements poden contribuir a crear unes condicions socials que, quan s'esdevingui un període de recessió econòmica, que més prest o més tard arribarà, amorteixin els impactes negatius sobre els treballadors i treballadores en situació més precària.

1.4.6. 5. S'ha d'incrementar i potenciar la reivindicació enfront dels greuges fiscals i de finançament, i la desinversió crònica de què són objecte les Illes Balears per part del Govern de l'Estat. L'eix central d'aquesta reivindicació ha de ser de caràcter social. Els ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears no som de segona classe, i si aquí el cost de la vida és més elevat que a d'altres llocs de l'Estat, i tenim un mercat laboral viciat per l'estacionalitat i la temporalitat extrema, s'imposa la necessitat de multiplicar els recursos destinats als col·lectius més desfavorits. Aquesta reivindicació no té per objecte enriquir més els qui disposen d'unes rendes més elevades sinó prevenir l'exclusió social de la població amb menys recursos.

1.4.6.6. La qüestió de la immigració ocupa cada dia un lloc més important en l'agenda política. Es tracta, certament, d'una realitat multifactorial, complexa i amb problemes de difícil pronòstic. Com a progressistes, ens sentim obligats a garantir a les persones que elegeixen les nostres illes com a lloc per viure i treballar unes condicions laborals i socials

dignes, i en les mateixes condicions que la població autòctona. I, com a nacionalistes, assistim amb preocupació a les conseqüències de desestructuració cultural i nacional que la immigració massiva comporta. En aquest cas, ens referim tant als immigrants espanyols com als estrangers. Els nostres esforços, en conseqüència, també s'han d'orientar a la integració social i cultural dels "nous menorquins", sense temor de ser acusats d'impositors de la nostra cultura sobre el conjunt de la població. Tan sols si aconseguim que el sentiment de país sigui també compartit pels immigrants evitarem que la llengua catalana sigui residual i que es perdi la identitat col·lectiva del poble de les Illes Balears.

1.4.6.7. Si els eixos anteriors es refereixen bàsicament a l'acció que es pot desenvolupar des de l'Administració pública, el darrer s'inscriu més aviat en l'àmbit de la conscienciació social i l'acció ciutadana. Tots els esforços són pocs per deixondir les consciències adormides, per reactivar una societat en bona part passiva i que sembla haver perdut l'espurna de la consciència crítica. El PSM-EN ha de sumar esforços amb tots els sectors socials capaços de generar una cultura de la participació i la solidaritat. Al cap i a la fi, actuar sobre la realitat i canviar-la -encara que només sigui una mica- és l'única manera de provar que la realitat és transformable. Si la tasca del PSM-EN a les institucions és fer possibilisme, la tasca del partit enmig del carrer, als pobles i ciutats, ha de ser el foment de la participació social activa i transformadora.

1.4.7. Igualtat entre els homes i les dones.

1.4.7.1. A principis del segle XXI persisteixen importants discriminacions cap a les dones en els àmbits laboral, social i polític. Per això és necessari incrementar els esforços per eliminar-les. La posició de les dones en el mercat laboral és una mostra clara del dèficit d'igualtat d'oportunitats que manté una part important de la població femenina en situació de forta dependència econòmica, fet que limita el ple exercici dels seus drets i el desenvolupament lliure de la seva vida.

1.4.7.2. Prop de set milions de dones de l'Estat espanyol en edat de treballar romanen formalment "inactives" encara que realitzin diàriament un incalculat treball indispensable per la supervivència de les persones i de la societat. Aquesta xifra situa la taxa d'ocupació femenina en tan sols el 37'3 %, molt lluny de la dels homes i molt lluny dels acords adoptats a la cimera de caps d'Estat de la UE de Lisboa de l'any passat, que volen assolir l'objectiu del 60 % en la taxa d'ocupació femenina per a l'any 2010.

1.4.7.3. El fort creixement econòmic i d'ocupació que hem tingut aquests últims anys no ha tingut una repercussió equilibrada sobre les dones. I ens trobem davant una clara feminització de la inestabilitat laboral.

La precarietat que pateixen les dones es posa de manifest també en els salaris, que situen els guanys mitjans per hora treballada de les dones en tant sols el 78 % de la dels homes (dades de 1999). Aquesta diferència és atribuïble a la posició que ocupen les dones en el mercat laboral i a la infravaloració de les funcions i feines que realitzen.

1.4.7.4. L'eliminació d'aquesta situació discriminatòria reclama una actuació decidida per acabar amb la segregació ocupacional al treball, que exclou les dones a l'hora d'accedir a

sectors i ocupacions amb millor nivell salarial, i per garantir sistemes de classificació i retribució dels llocs de treball que eliminin i no reproduïxin les discriminacions en funció del sexe.

1.5. El PSM, un projecte ecologista

1.5.1 Visió global, acció local

1.5.1.1. L'acció política impulsada pel PSM té per objecte necessari l'abordatge de la problemàtica ambiental que té plantejada la humanitat i la recerca de mecanismes econòmics que tinguin en compte que la preservació de la biosfera és l'únic futur possible per a la vida.

1.5.1.2. La conservació de les condicions ambientals que garanteixin la biodiversitat i que, per tant, siguin adequades per a l'espècie humana, és el primer condicionament del futur del nostre poble; l'actuació política adreçada totalment a aconseguir aquest objectiu serà la nostra principal aportació a la solidaritat mundial.

1.5.1.3. Una visió global dels problemes ecològics ens confirma que l'acció local tindrà impactes generals i, per tant, ens hem d'implicar des del compromís personal, grupal i institucional per tal d'influir sobre objectius com ara la reducció d'emissions contaminants a l'atmosfera o a les aigües, la millora de l'eficiència energètica, l'ús de recursos renovables, la reducció de residus i la promoció de la possibilitat de reutilitzar-les, la preservació del medi natural i la biodiversitat.

1.5.2. No hi ha país sense territori

1.5.2.1 Si hem estat parlant de construir un país i articular una nació entorn a les Illes Balears, ara diem que això no és possible sense preservar el territori. La dura situació a la qual hem arribat ens empeny a emprendre un conjunt de mesures per preservar el territori de l'edificació massiva i caminar cap a l'equilibri econòmic i territorial.

1.5.2.2. Les Directrius d'Ordenació Territorial i els plans territorials insulars han de concretar aquestes mesures que han de regular o prohibir l'edificabilitat del sòl rústic, han de regular el sòl urbà, desclassificar allò que és excessiu i apuntar cap a un desenvolupament sostenible.

La prioritat mediambiental del Govern de les Illes Balears i del Consell Insular de Menorca ha de ser molt més intensa, ja que serà la vertadera prova de foc dels governs del Pacte d'esquerres.

1.5.2.3 La devaluada del sostre de població futura que té en aquests moments la nostra illa ha de ser dràstica. Però no només hem d'abaixar el sostre de població sinó que també s'han de rebaixar les hectàrees previstes per urbanitzar i, si cal, entrar dins el sòl urbà.

1.5.3. 25 anys per la conservació de Menorca.

1.5.3.1. Des de la fundació del PSM, i ja abans en el MSM i el MFM, la lluita per la preservació del medi ambient de Menorca ha estat una constant. El PSM ha estat present en totes les lluites que la societat menorquina ha tingut contra els especuladors i les administracions que li feien costat.

La primera va ser amb la Coordinadora per la Defensa del Territori (CDT), a principi dels anys 70, quan es van fer públiques per primera vegada les previsions urbanístiques que l'administració franquista tenia per a Menorca. Els governs municipals del PP han mantingut moltes d'aquestes previsions fins el dia d'avui. El cas més clar és el del terme municipal des Mercadal, on s'han mantingut tots els plans prevists des del franquisme. Només s'han desclassificat els afectats per la LEN i les DOT.

Als anys 80, quan partits d'esquerres van fer els nous plans generals de Maó i de Ciutadella, el PSM hi va jugar un important paper. Tot i que 15 anys després ens poden semblar expansionistes, en aquell moment van retallar de manera molt important les previsions que hi havia i van rebaixar el sostre d'habitants i les hectàrees edificables.

1.5.3.2 Els debats més importats que s'han viscut a Menorca per la preservació de determinats espais naturals es van donar als anys 80 en motiu de les iniciatives promotores d'urbanitzar aquests espais. Aquests debats acabaven en mobilitzacions per la preservació de s'albufera des Grau, Macarella, cala en Turqueta, Trebalúger, el prat de Son Bou. I acabaven amb iniciatives parlamentàries dels grups d'esquerres declarant espai natural aquells indrets.

Totes aquestes iniciatives es va unificar amb la Llei d'Espais Naturals (LEN), que es va aprovar el gener del 1991, quan el PP havia perdut la majoria absoluta en el Parlament de les Illes: aquest va anunciar que si obtenia la majoria després de les eleccions del mes de maig modificaria la Llei i faria saltar alguns espais. En el cas de Menorca va caure l'únic espai verge que hi ha a la costa sud del terme municipal de Sant Lluís

1.5.3.3. La protecció del territori és el punt dels acords electorals que ha generat més controvèrsies a l'hora de pactar governs d'esquerres a les institucions i, malgrat que els partits d'esquerres ens poséssim d'acord en el programa a seguir i en els grans eixos, les dificultats vénen amb el dia a dia de la gestió urbanística. Ho podem constatar en l'actualitat en la gestió dels municipis on el PSM està a l'oposició: les facilitats que es donen des de l'Ajuntament de Sant Lluís als promotors en convidar-los a envair espais públics, amb una preservació mínima d'una costa sobresaturada com la d'aquell terme municipal; o el cas de l'Ajuntament de Maó, on es modifica el PGOU per fer possible nous hotels sense tenir en compte les previsions i les exigències de la Llei General Turística de les Illes Balears.

1.5.4 Les polítiques territorials de Govern i del Consell de Menorca.

1.5.4.1. Des d'on millor pot impulsar el PSM les seves polítiques de protecció territorial és des de les institucions. I això ho hem pogut comprovar durant aquests dos anys de mandat dels distints governs progressistes, ja siguin els municipals, els insulars o l'autonòmic, per les diferents modificacions que s'han fet de l'ordenament territorial de les Illes Balears amb

iniciatives del Govern o dels grups parlamentaris que li donen suport. La primera d'aquestes va ser la modificació de les Directrius d'Ordenació Territorial, on es van suprimir les excepcions que permetien la construcció de la macro-urbanització al port de Ciutadella, entre d'altres.

1.5.4.2. Quant a una modificació que es va fer de la Llei d'Espais Naturals per evitar que l'Estat construís una residència d'alts càrrecs a Can Pinar a Mallorca, en el procés de presentació d'esmenes, aquest espai es va incrementar amb dues noves zones on el perill d'urbanització era imminent. Aquí cal una modificació més a fons de la LEN, no només pel que fa a tornar-hi posar els espais que el PP va eliminar l'any 92, on s'inclouria Alcaufar, sinó també per modificar la normativa i fer-la més restrictiva.

1.5.4.3. Cal que la protecció ambiental de les Illes Balears estigui homologada per Europa, que avui només reconeix poc més de l'1% del nostre territori protegit, quan el PP deia que més del 40 % del territori de Menorca està protegit. Avui sabem que no es tracta de protegir urbanísticament sinó de gestionar els espais d'acord amb el medi ambient.

1.5.4.4. La mesura més important que ha pres el Consell Insular de Menorca ha estat la moratòria urbanística per aprovar noves urbanitzacions fins a l'aprovació del Pla Territorial de Menorca. La importància d'aquest Pla per al futur de la nostra illa és cabdal, i cal que al PSM hi posem tots els nostres esforços perquè el PTI protegeixi realment la nostra illa, no només limitant el creixement sinó també salvaguardant els nostres recursos naturals perquè tinguem unes infraestructures respectuoses amb el medi ambient.

2. L'ESTRATÈGIA DEL PSM

2.1 El futur del PSM

2.1.1. Un projecte sòlid

2.1.1.1. Quin és el futur d'aquest projecte. És molt gran perquè és sòlid. Mai no havíem estat en una posició tan favorable; no pel fet de governar sinó per les possibilitats d'incidència i d'influència que ens dóna el fet d'estar al Govern de les Illes, del CIM i dels ajuntaments. Estam arribant a més gent i amb un missatge clar. La fórmula és senzilla: honestat, voluntat de servei, cohesió política i coherència. Hi ha una marca; per això la perspectiva electoral és bona. Però cal seguir treballant, cal arribar a més gent i cal que més gent s'acosti al nostre projecte.

2.1.1. 2. Per altra part, el partit té militants a tots els municipis de l'illa, té agrupacions a la majoria d'aquest. La implantació territorial del PSM no és la que tots desitjaríem, però sí que ha conegut en els últims dos anys un increment en l'afiliació que ens fa pensar que el futur del partit -malgrat que les enquestes, com sempre, ens fan desaparèixer del mapa- és esperançador. Aquesta implantació territorial ens fa pensar que és possible que el PSM augmenti la representació institucional als ajuntaments i al Parlament de les Illes. No és

menys cert que aquest increment ha d'anar lligat a la presència del PSM dins la societat menorquina, amb propostes engrescadores i creïbles per a Menorca, essent forts davant els favors urbanístics i crítics amb els partits del Pacte que fan aquests favors.

2.1.1.3. La presència a tots els municipis ha de ser la nostra eina per fer créixer el projecte d'esquerres i nacionalista a Menorca; per això cal tenir-lo ben definit i amb una estratègia per implantar-lo ben descrita: cal establir una estructura.

2.1.2. El nostre projecte per a Menorca

2.1.2.1. El PSM pretén construir un futur per a Menorca on el benestar social, la qualitat de vida, el progrés econòmic, l'equilibri ecològic i la plena recuperació de tots aquells elements que defineixen la nostra personalitat i l'autogovern estiguin plenament assegurats. Per al PSM, el Consell Insular ha de ser el principal referent polític dels ciutadans de Menorca i la base sobre la qual edificar un país millor per a tots a partir de l'exercici de la pròpia sobirania.

2.1.2.2. L'honradesa, la transparència i l'eficàcia en la gestió pública són els valors que el PSM vol fomentar i preservar de manera prioritària, per retornar la confiança de la ciutadania a les administracions públiques. Per això el PSM posa tot el seu esforç a fer de les institucions un referent del respecte més estricte pel que fa als principis de legalitat i igualtat d'oportunitats per part de tots els ciutadans davant l'Administració.

2.1.2.3. Una societat civil forta és símptoma d'un dinamisme social del qual cal estar orgullosos. Per això des del PSM col·laborem amb tot tipus d'organitzacions que permetin incorporar la població a la tasca solidària de treballar pel país i oferir la seva activitat altruista a la ciutadania.

2.1.2.4. La participació ciutadana és un dels valors més importants en la vida pública de Menorca, per això cal facilitar totes aquelles fórmules d'iniciativa i participació popular en el si de les institucions públiques i incentivar les activitats d'aquestes associacions.

2.1.3. Exercir la iniciativa política

2.1.3.1. En participar el PSM als governs dels ajuntaments, del Consell Insular i del Govern de les Illes Balears, i fer-ho com a soci minoritari en aquests governs de progrés, tenim el perill que el PSM quedi limitat a la gestió de la regidoria o de la conselleria pertinent. Això té els avantatges de poder rendibilitzar la gestió d'aquestes regidories i d'aquestes conselleries, però aquest fet comporta el perill que la rendibilització de la gestió de la institució, d'una manera global, la faci el partit que exerceix la batllia o la presidència.

2.1.3.2. El PSM ha de transmetre la imatge que els governs dels ajuntaments, del Consell i de les Illes Balears són governs plurals, en els quals hi ha el PSM. I, per tant, podem opinar sobre tot el que afecti la institució i no només sobre aquelles àrees que gestionem.

2.1.3.3. Tant si el PSM està en el Govern com a l'oposició ha d'opinar políticament sobre tots els temes importants que es tracten a la institució. Al PSM no som iguals que els altres socis, formem part de governs plurals; la pluralitat és positiva i cal transmetre uns missatges diferenciats, amb la necessària mesura exigida pel fet de formar part d'un govern i ser solidaris d'aquest govern.

2.1.4. La presència social del PSM

2.1.4.1. Al PSM hem d'aprofundir en el procés d'obertura als diferents sectors de la societat menorquina per esdevenir el referent polític en el qual pugui confiar un major nombre d'electors. Tradicionalment el PSM ha estat vinculat bàsicament a sectors culturals i ecologistes; ha arribat el moment de consolidar la nostra alternativa incorporant nous sectors i sensibilitats sense els quals el nacionalisme d'esquerres restaria en una posició d'inferioritat de condicions.

2.1.4.2. Ens és imprescindible un acostament, encara major, als sectors de la pagesia; al sector de la jovent, amb la seva problemàtica específica; al món dels treballadors i dels sindicats, per encetar una estratègia que els vinculi a l'entorn del nacionalisme; als sectors de la petita i mitjana empresa, als petits comerciants; a aquells sectors del món turístic que han pres consciència de l'actual situació de saturació i que volen un turisme de qualitat i més compromès amb el territori; als col·lectius de la societat civil, per recollir les seves aportacions i demandes, i incorporar-les als nostre ideari.

2.1.4.3. Tots aquests sectors, que constitueixen la majoria de la societat menorquina i que es poden vincular a un projecte d'esquerres i nacionalista, han de ser una prioritat en la estratègia del PSM.

2.1.5. Consolidar l'estructura interna

2.1.5.1. Per això cal que el PSM consolidi la seva estructura interna i creï agrupacions locals en els pobles on encara no és present. El treball que en aquest sentit s'està fent as Mercadal i a Ferreries ja dóna fruit; però cal intensificar-lo en els pobles on la nostra presència és molt magra, com és el cas des Migjorn i, sobretot, d'Alaior. En aquest darrer cas els resultats electorals del PSM són força positius i no hi tenim presència; és on cal incrementar més els esforços per aconseguir presència en aquest municipi.

2.1.5.2. Perquè això sigui possible cal incentivar la participació dels militants en les tasques del PSM i en el debat de tots els òrgans que conformen el partit, principalment les agrupacions locals. Cal aconseguir que la il·lusió en el projecte nacionalista i d'esquerres s'eixampli i multipliquem el nombre de persones que col·laboren amb el PSM, siguin o no militants, per tal que les nostres propostes a les institucions i per a la societat menorquina siguin acceptades per un nombre més important de menorquins i menorquines.

2.1.5.3. Per això cal millorar la coordinació interna entre els càrrecs públics. L'intercanvi d'iniciatives i experiències entre els nostres regidors per fer front a la seva tasca diària als ajuntaments, tot i que s'ha incrementat, és cabdal per mantenir un projecte coherent i capaç

de fer propostes innovadores.

2.1.5.4. El debat polític que es generi a partir d'aquesta assemblea s'ha de revisar periòdicament en el si del consell polític, que ha de fer un seguiment del grau de plasmació que té en les propostes polítiques que fan el partit i els seus càrrecs públics. Per això és cabdal -perquè la militància no perdi el control- que el consell de la direcció política del PSM revisi, opini i dirigeixi regularment la actuació política del partit i dels càrrecs que el representen, tant si són orgànics com institucionals.

2.2. Les Illes Balears

2.2.1. Un projecte per a totes les Illes Balears

2.2.1.1 Si volem que la federació PSM – Entesa Nacionalista esdevingui una peça clau dins el Govern de les Illes Balears cal que elaborem projectes de Govern per al conjunt de les Illes i que tinguin en compte les particularitats de cada una d'aquestes.

Hem de reforçar la idea d'una estratègia conjunta a nivell d'illes per aconseguir una alternativa creïble sense que siguem un complement d'altres forces polítiques amb vocació majoritària.

2.2.1.2. Som conscients que els resultats electorals de la federació són la conseqüència directa del que fa cada un dels partits que la formen. I possiblement no canviarem aquesta realitat, ni hi ha interès de canviar-la. El que sí que cal que hi hagi són dinàmiques i treballs de conjunt que ens permetin oferir a l'electorat un projecte més estructurat i amb capacitat de respondre als problemes de la ciutadania.

2.2.2. Exercir la iniciativa política

2.2.2.1. Un perill constant dels partits polítics és formular la seva estratègia i les seves propostes d'acció a remolc dels esdeveniments, i anar sempre una passa enrere dels sectors més dinàmics de la societat. En el nostre món d'avui, marcat per la preeminència de la informació i la comunicació, això es manifesta en el seguidisme de les notícies que apareixen als mitjans de comunicació. I és obvi que el dibuix que els mitjans fan de la realitat no sempre coincideixi amb la realitat mateixa. Molt sovint, les “grans notícies” dels mitjans estan allunyades dels “grans temes” que veritablement preocupen la ciutadania i que mouen la societat. Per això, el principal repte del PSM-EN és no caure en la dependència d'aquells temes que per als mitjans de comunicació són importants sinó entendre quins són els aspectes clau que defineixen la societat balear, connectar amb els sectors progressistes, nacionalistes i ecologistes, i ser protagonistes en la traducció política Institucional de les propostes que sorgeixen des d'aquests sectors.

2.2.2.2. Això no significa que el PSM-EN es vulgui vincular de manera excloent tan sols amb aquests sectors. El PSM-EN ha d'aspirar a esdevenir la primera força política de Menorca i de les Illes Balears; i, per tant, ha de connectar amb tota la societat. Però l'obertura i l'amplitud de la connexió social no pot passar per la dissolució del nostre

projecte polític ni pel populisme. Precisament aquells partits que formulen el seu discurs en sintonia amb el que a cada moment diuen les enquestes, a la llarga, paguen el preu de perdre el nord i convertir-se en simples màquines electorals. L'obsessió per connectar amb tota la societat no ens ha de dur a desconnectar-nos dels sectors i col·lectius que van fer néixer el PSM-EN, i que suposen la seva actual base social. El nostre projecte passa per reforçar els sectors progressistes, nacionalistes i ecologistes, perquè siguin aquests qui articulin una societat civil transformadora.

2.2.2.3. Si en algun moment de la història del PSM-EN hem tingut la possibilitat per fer tot això és ara. La nostra presència al Govern de les Illes Balears, al Consell de Insular de Menorca i en equips de govern municipals ens dota d'un conjunt d'instruments que hem de rendibilitzar al màxim. I hem de fer-ho amb una actitud i un tarannà que ens diferenciï de l'estil clientelista i patrimonialitzador d'altres formacions polítiques. La nostra gestió institucional no s'ha de caracteritzar per la manipulació de determinades associacions ni per l'exercici partidista del poder. Tanmateix, és fonamental divulgar la nostra feina, advertir que és el PSM-EN el responsable de la feina ben feta i relacionar d'una manera clara la feina institucional amb la feina política del partit. És totalment legítim que ens preocupem perquè la societat a la qual servim s'adoni que la bona gestió del PSM-EN al capdavant de les institucions no es deu tan sols a la qualitat dels seus representants públics sinó que és tot el partit el que fa possible la feina ben feta, i que això és, al cap i a la fi, la concreció del nostre projecte polític. Només si aconseguim fer arribar a la societat aquest missatge podrem treure un rendiment electoral de la nostra presència a les institucions.

2.2.2.4. Aquest objectiu implica l'establiment de les prioritats d'acció. Les distintes tasques que ha de dur a terme el PSM-EN en el període que va des d'avui fins a les eleccions del 2003 no poden ser fruit de la improvisació. Per avançar en la consecució de l'objectiu que hem definit aquí —l'exercici de la iniciativa política— hem de definir uns criteris precisos que ens orientin en la nostra tasca a les institucions, en la transmissió de la feina feta des de les institucions cap a la societat, tot cercant incrementar el nostre protagonisme polític, i en la nostra relació amb les altres forces polítiques.

2.2.3. El treball al Parlament

4.2.3.1. Després del canvi de Govern a les Illes Balears el Parlament es va convertir en un tràmit que han de superar determinades actuacions del Govern, i on aquestes propostes rebran les crítiques de l'oposició i han de ser defensades pels diputats del Pacte.

Qui més aprofita el Parlament per fer ressò de les seves iniciatives és l'oposició, que hi posa la seva alternativa com a contrapunt de les actuacions del Govern.

2.2.3.2. Al PSM hem de presentar iniciatives parlamentàries de suport a les polítiques que impulsa el Govern de les Illes, treure les contradiccions entre les propostes de l'oposició i les actuacions que tenien quan governaven, i també destapar la política que aplica el Govern de l'Estat per a les Illes Balears, ja que ho fa sense tenir en compte les propostes que es fan des de les Illes. I no només vetllar pels interessos dels sectors que tradicionalment han donat suport al PP.

2.2.4 El PSM al Govern de les Illes Balears.

2.2.4.1 Hem de voler reforçar el projecte del PSM, ja que la nostra presència és la que farà possible actituds favorables per a l'autogovern, les polítiques socials i ambientals, i la defensa de la llengua. Defensar això i, per tant, la continuïtat del PSM dins el Govern, i en la política menorquina i de les Illes forma part d'uns pactes de govern molt estables, que, a més a més, necessiten una continuïtat amb vista al futur. Aquesta continuïtat depèn de tots els partits, del fet que puguin dur a terme satisfactòriament la seva labor, i no es pot entendre el pacte com la manera d'arraconar els altres partits. Si algú ho entén així estam davant un greu error estratègic.

2.2.4.2 En la situació actual les conselleries del Govern i la consellera del Consell Insular mantenen un gran nivell de treball. És cert que governem més, i no tenim el protagonisme mediàtic que certes actuacions a l'oposició ens oferien, però també és cert que ho estam fent bé. I ho fem així perquè hi creiem, perquè per a nosaltres no es tracta de tenir més poder per tenir-lo sinó per gestionar els interessos dels menorquins i les menorquines.

2.2.4.3 El treball és el nostre principal actiu; el treball ben orientat. La diferenciació, positiva; no la diferenciació exercida com una escenificació mediàtica. Treballar de cara a la gent i no per les fotos. Tractar els problemes de la gent. El PSM és un partit que té repugnància pel poder, per l'estètica del poder, del dir "ara tot és meu"; però el PSM té un gran interès pel govern, pel bon govern, perquè fins ara mai a la història un partit nacionalista havia governat a aquestes illes.

2.2.5. La federació PSM - Entesa Nacionalista.

2.2.5.1 Esdevenir una alternativa de govern implica disposar d'una organització política forta en el conjunt de les Illes Balears, per això cal dimensionar la federació PSM – Entesa Nacionalista amb l'objectiu de convertir-nos en el partit aglutinador del Pacte de Progrés al conjunt de les Illes.

2.2.5.2 Per això la federació ha de ser una organització que funcioni de manera permanent, i amb capacitat de decidir i opinar en el conjunt de les Illes. Hem d'establir l'abast del nostre projecte polític, no només de la suma dels projectes dels tres partits que la conformen sinó que també hem de cobrir la direcció política autonòmica i balear amb la participació activa dels tres partits.

2.2.5.3 Durant aquesta legislatura la federació s'ha reunit com mai abans ho havia fet, ha pres decisions i ha conegut molts de temes del Govern de primera mà dels consellers implicats. És una dinàmica que s'ha d'incrementar, i des del PSM hem d'impulsar més propostes i debats en el si de la federació. I no hem de permetre que la iniciativa vingui donada només pels esdeveniments del Govern o del Parlament sinó que hem d'impulsar projectes i propostes pròpies que després s'adaptaran al Govern o al Parlament.

2.2.5.4 Des de la federació hem d'impulsar la col·laboració entre els nostres càrrecs públics, començant per les iniciatives entre els consells dels tres consells insulars i fomentant la col·laboració entre els regidors. Això ha de passar, en primer lloc, perquè tots els càrrecs públics coneguin les responsabilitats dels altres i tinguin els recursos per posar-se en contacte.

2.2.5.5 Les trobades de regidors nacionalistes s'han d'organitzar des de la pròpia federació i amb intervencions de càrrecs públics, amb experiència, de les tres illes. En aquestes trobades s'ha de donar prioritat a l'intercanvi d'informació i experiències per damunt de la formació, que, evidentment, no ha de faltar.

2.2.5.6 La col·laboració entre els partits que formem la federació ha de ser molt més estreta. Tot i que des que tenim el local obert i amb personal moltes hores al dia l'intercanvi d'informació és molt més intens -com no ho havia estat mai- cal incrementar aquesta col·laboració. Una vegada estem gestionant al Govern de les Illes i als tres consells insulars, tenim el perill de deixar desatesos el partit i els militants per destinar la major part dels recursos humans a la gestió institucional i molt poca a la gestió orgànica. Per això es fa necessària aquesta col·laboració estreta, per aprofitar els recursos que tenim als tres partits i rendibilitzar la feina que s'està fent en cada un d'aquests.

2.3 *El Països Catalans.*

2.3.1.1. Malgrat que al PSM de Menorca no participem en la coalició nacionalista dels Països Catalans al Parlament Europeu, juntament amb el PSM de Mallorca, ENE d'Eivissa, el Bloc Nacionalista Valencià i Convergència i Unió Democràtica de Catalunya, hem d'intensificar la nostra col·laboració amb els partits nacionalistes i progressistes dels nostre àmbit cultural i lingüístic.

2.3.1.2 Aquesta col·laboració dins el territori de les Illes es constitueix amb la federació PSM – Entesa Nacionalista i els pactes que mantenim en diferents institucions amb partits autòctons de cada illa, com puguin ser UM i INME. Pel que fa al País Valencià, des de sempre hem mantingut unes bones relacions amb el Bloc Nacionalista Valencià. Hem d'estudiar la possibilitat de trobar col·laboracions més efectives i no limitar-nos als contactes entre les direccions d'ambdós partits.

2.3.1.3. Pel que fa al Principat, els lligams dels partits de la federació són diferents. Mentre el PSM de Mallorca i l'ENE d'Eivissa mantenen unes molt bones relacions amb CiU, i merament formal amb ERC, al PSM de Menorca les relacions són únicament amb ERC i inexistents amb CiU. Aquesta és una dinàmica que s'ha de superar; si volem impulsar la construcció nacional dels Països Catalans no podem obviar les forces nacionalistes que treballen en cada un dels seus territoris. Les relacions poden ser més estretes amb ERC però no cal mantenir el rebuig a parlar amb CiU i a intercanviar-hi opinions.

2.3.1.4. El PSM ha d'impulsar la seva política d'acords amb altres forces polítiques de l'Estat i dels Països Catalans dins la federació PSM – Entesa nacionalista. La federació ha de tenir una única política de relacions exteriors amb la participació dels tres partits que la

formen, sense tancar les portes a la col·laboració amb cap força política nacionalista i democràtica.

2.4. El PSM per un Estat plurinacional

2.4.1. La col·laboració entre els altres partits nacionalistes de l'Estat espanyol

2.4.1.1 La desaparició de la coalició esquerra dels pobles, que era on el PSM establia les seves relacions amb la resta de forces nacionalistes i d'esquerra de l'Estat espanyol, va provocar que els partits que en formaven part es decantessin cap a noves fórmules de cooperació i de coalició a les eleccions europees, on la normativa electoral marca com a circumscripció única l'Estat espanyol. A la coneguda coalició dels Països Catalans entre CiU, BNV i PSM de Mallorca, la CHA d'Aragó es va presentar amb els Verds IC; el nacionalisme d'esquerres de Canàries, amb la Coalició Canària; a Galícia, el PSG es va integrar en el BNG; i al País Basc, les restes d'Euskadiko Ezquerria es van integrar al PSOE i a EA.

2.4.1.2. El fet de no presentar-nos a les eleccions europees ens fa minvar la relació amb els partits nacionalistes de l'Estat; aquesta relació s'ha restablert en els últims anys, ja sigui com a PSM de Menorca o mitjançant la federació PSM - Entesa Nacionalista. Podem dir que les relacions amb EA, amb la CHA i amb el BNG estan normalitzades.

I l'entrada del PSM al PDPE - ALE, on hi són presents molts d'aquests partits, ha permès que aquestes relacions siguin periòdiques

2.4.2. Accedir a les institucions estatals

2.4.2.1. Durant tots aquests anys la gran assignatura pendent per al PSM – Entesa Nacionalista ha estat obtenir representació a les Corts espanyoles per poder defensar els interessos de les Illes Balears. Tot indica que l'electorat menorquí i balear ens associa més a una activitat d'àmbit municipal, insular o autonòmic que no pas als afers de la gran política espanyola, que reserva als partits estatistes.

2.4.2.2. Al PSM hem d'intentar trencar aquesta dinàmica i plantejar a la ciutadania la necessitat de la presència del nacionalisme progressista de les Illes a Madrid, per fer-hi arribar la nostra veu, lliure de disciplines de partits centralistes i reivindicar aquelles fites que la nostra societat té plantejades.

2.4.2.3. Aquelles comunitats que han disposat de partits regionalistes o nacionalistes amb presència a les Corts han pogut negociar directament amb el Govern de l'Estat i aconseguir per als seus territoris un tractament més just i adient, segons la realitat social econòmica i política. Menorca i les Illes Balears en conjunt no han pogut gaudir d'uns vertaders interlocutors que prioritzessin aquestes demandes, ni d'uns vots a fer valer al Congrés per ser tinguts en consideració.

2.4.2.4. Per això, per a aquests propers anys, el PSM s'ha de marcar com a prioritat la

necessitat de crear un clima propici, perquè la societat de les Illes prengui consciència de la necessitat d'una presència directa del nostre territori a les institucions espanyoles, i aquesta representació només pot estar articulada al voltant de l'alternativa del PSM.

2.4.2.5. És important que el PSM es pronunciï i intervingui més sovint en els temes generals de la política espanyola, ja que són qüestions que afecten tots els nostres ciutadans i els generen preocupació. D'aquesta manera, alhora, acostumarem la ciutadania a un determinat discurs i a una determinada actitud del partit davant un àmbit de la política estatal, als quals fins ara gairebé no ens associaven, tot i que és fonamental per al nostre projecte de partit.

2.5. El PSM a Europa

2.5.1 El PDPE - ALE

2.5.1.1. El camí que hem encetat des de la Federació en sol·licitar l'entrada (i ser admesos com observadors) en el Partit Democràtic dels Pobles d'Europa – Aliança Lliure Europea va en aquesta direcció. El PDPE és una federació de partits polítics europeus constituïda el 1994 i que subscriuen, entre d'altres, el principi d'autodeterminació dels pobles i promouen una Unió Europea dels pobles lliures. Entre els seus objectius també destaquen la defensa del medi ambient i del desenvolupament sostenible, i la construcció d'una societat més justa, solidària i més cohesionada socialment. El PDPE és, doncs, un partit polític europeu que defensa els mateixos tres eixos que al PSM hem anat defensant en els 25 anys de la nostra existència: el nacionalisme democràtic i d'alliberament, el progressisme i l'ecologisme.

2.5.1.2. Del PDPE en formen part actualment 18 partits polítics d'arreu d'Europa, és a dir que hi ha una representació dels principals partits nacionalistes progressistes d'Europa. Així, s'hi troben els nacionalistes escocesos (SNP), els gal·lesos, els de l'illa de Sardenya... Pel que fa a l'Estat espanyol, cal destacar la presència dels companys del BNG, del PNB (actualment tenen l'estatus d'observadors) i d'Eusko Alkartasuna. Dels Països Catalans hi ha ERC i Unitat Catalana (Catalunya Nord). Actualment aquest partit té 12 diputats al Parlament Europeu, formant el grup anomenat ALE, Aliança Lliure Europea. Alhora, aquests 12 diputats formen un grup parlamentari amb els 36 diputats de la federació verda europea, i el nom que pren aquest grup parlamentari és el de Els Verds-ALE, i sumen 48 diputats d'un total de 626 diputats que té el Parlament Europeu.

2.5.1.3. El motiu que ha impulsat la federació PSM-Entesa Nacionalista a fer aquesta passa ha estat el moment clau en què es troba l'actual procés de construcció europea, i bàsicament són dos:

* Després que el Tractat de Maastricht permetés la federació de partits polítics a nivell europeu, les principals famílies polítiques d'Europa s'han anat constituint en partits d'àmbit europeu. Així, avui ja hi ha el Partit Socialista Europeu, el Partit Popular Europeu, el Partit Liberal Europeu..., i els partits nacionalistes d'alliberament també han constituït el seu, el PDPE. D'aquesta manera, la federació PSM-Entesa Nacionalista, amb aquesta passa

valenta que fa ara, entra de ple en aquesta tendència que hi ha a Europa.

* Ben aviat ens haurem d'avesar a una Europa que cada cop influirà més en les nostres decisions. Aquesta frase, tantes vegades repetides, ja no és un tòpic. Actualment, per exemple, s'està elaborant el text del que serà la futura Constitució Europea o l'anomenada "Carta de drets fonamentals dels ciutadans de la Unió Europea". Aquests dos textos tractaran temes tan importants com ara definir qui són els ciutadans de la UE (problemàtica de la immigració...) o quin paper tindrem les nacions sense Estat. Davant això, la Federació PSM-Entesa Nacionalista ha decidit optar per un paper actiu i participar de ple en aquest moment que entenem com a clau. En altres paraules, veiem en el Parlament Europeu un lloc principal en el qual hem intervenir.

2.5.2 Reorientar la política Europea del PSM

2.5.2.1. L'entrada en aquesta formació no implica cap canvi respecte a les actuals relacions i al pacte existent per a les eleccions europees del PSM de Mallorca. Tampoc implica cap hipotètica condició alhora de properes conteses electorals en el cas que aquestes tres formacions decidissin anar juntes un altre cop. El que sí representa l'entrada a aquesta formació és que, a partir d'ara, la federació PSM-Entesa Nacionalista formarà part d'una federació política d'àmbit europeu i que tindrem uns referents internacionals pel que fa a les nostres polítiques d'esquerres, nacionalistes i ecologistes. I una tendència dels tres partits que formem la federació PSM - Entesa Nacionalista ha de coordinar les nostres polítiques internacionals i estatals

2.5.2.2.. D'ençà de les eleccions europees de 1989 el PSM de Menorca no s'ha presentat a les eleccions europees. El fet que els nostres companys del PSM de Mallorca i el BNV optessin per fer coalició amb CiU, força política situada a la dreta del mapa polític espanyol, va provocar que no ens presentéssim a les dues passades convocatòries europees. Entenem que aquesta és una situació que no s'ha de repetir, que els partits que formem la federació PSM - Entesa Nacionalista hem de treballar des de la federació les qüestions relacionades amb la política estatal i europea, i no hem de permetre situacions com les viscudes a les eleccions del 94 i del 99. En aquest sentit, els partits de la federació hem de delegar en aquesta les relacions i les coalicions estatals i internacionals.

2.6. Pensar globalment, actuar a Menorca

2.6.1. Pensament global

2.6.1.1 Vivim temps en els quals és necessari un pensament global de pretensions universalitzadores. Anem cap a formes de govern europees i mundials, cap a una societat de la informació i de la globalització, per a bé i per a mal. Però hi ha valors irrenunciables: el territori i el medi ambient, la cultura, la solidaritat, el respecte a la dignitat de les persones, els drets democràtics. L'èxit dels projectes universalistes depèn de la pervivència d'aquests valors.

Per això des del PSM hem de treballar i actuar a Menorca tenint present aquests valors i lluitant per mantenir-los.

2.6.1.2. Més enllà de l'àmbit de les Illes Balears, el PSM-EN ha d'enfortir els lligams amb altres formacions polítiques i organitzacions socials que, a distints nivells, treballen per un món més just i igualitari. El compromís social del PSM-EN no es limita a defensar els ciutadans de Menorca: el PSM-EN vol construir una societat a la nostra illa, oberta, sensible i activa quant a les injustícies que afecten -no ho oblidem- la major part de la humanitat. En el món de principis del segle XXI, tan sols una minoria d'humans gaudim de nivells acceptables de benestar social i econòmic, i des del nostre país no podem romandre passius ni indiferents. Certament, la capacitat d'influència del PSM-EN és escassa; però de la mateixa manera que una platja està feta de milions de granets d'arena, la lluita per un nou ordre polític, econòmic i social mundial està feta de milions de petites contribucions locals.

2.6.1.3. Tenim tots els elements per creure que no és possible un canvi a curt termini; però no ens hem de deixar arrossegar per la creença que mai no serà possible una transformació. Si ens mantenim en l'esperança i en la voluntat del canvi, com a mínim no estem renunciant a donar una passa més. L'intercanvi d'experiències, la recerca de referents teòrics i d'altres exemples de petites lluites com la nostra ens han d'ajudar a no caure en la mediocritat que sempre acompanya el fatalisme. Aspirem a una reorientació dels instruments d'organització social, segons una concepció adequada del bé comú, amb referència a tota la família humana. Aspirem al control internacional del sistema econòmic que superi el seu actual dèficit de democràcia. Aspirem a l'avanç en el diàleg i a la concertació entre els països lliures. I aspirem a la democratització dels organismes internacionals perquè estiguin igualment representats els interessos de tots els pobles i països, també dels que tenen un pes insignificant en el mercat internacional. La lluita per realitzar totes aquestes aspiracions comença ara i aquí.

2.6.2. La solidaritat i la cooperació amb el tercer món

2.6.2.1. Per altra part, les institucions responsables de la cooperació amb el Tercer Món han de fer prevaler les inversions i els projectes en el món subdesenvolupat. I dels recursos del 0'7 % gastar l'imprescindible en companyes de promoció en el propi país o ciutat, i també minimitzar els recursos de l'administració i la gestió de la solidaritat. El 0'7 % que les administracions destinen a cooperació no ha de servir per mantenir les estructures administratives d'aquestes administracions o de les ONG sinó que han de ser realment de solidaritat.